

Gorenjski Glas

PETEK, 31. MARCA 2023

LETO LXXVI, ŠT. 26, CENA 2,50 EUR

ODGOVORNA UREDNICA: MARIJA VOLČJAK

ČASOPIS IZHAJA OB TORKIH IN PETKIH

INFO@G-GLAS.SI

WWW.GORENJSKIGLAS.SI

Slovenski orli navdušili navijače

Slovenski smučarski skakalci Anže Lanišek, Timi Zajc in Domen Prevc so bili na včerajšnjih kvalifikacijah za današnjo prvo tekmo planiškega konca tedna na prvih treh mestih in s tem napovedali hud boj za zmago.

MAJA BERTONCELJ

Planica – Planica ta konec tedna gosti finale svetovnega pokala v smučarskih skokih. Včeraj so bile na Letalnici bratov Gorišek kvalifikacije za današnjo tekmo, ki si jih je tradicionalno ogledalo več tisoč otrok. Slovenski orli so jih razveselili.

Kvalifikacije je dobil Anže Lanišek pred Timijem Zajcem, ki je z 241,5 metra postavil daljavo dneva, in Domnom Prevcem. Na današnji tekmi bosta nastopila še Lovro Kos in Rok Masle. »Vesel sem, da tako uživam v poletih. Kvalifikacijski skok je bil

res tisti pravi. Lepo je videti toliko mladih navijačev, ki ti dajo še dodatno energijo. Začetek je dober in upam, da bo takšno tudi nadaljevanje,« je bil zadovoljen Lanišek.

Planiški program se je sicer začel v sredo popoldan s preskusom letalnice. Najdlje je v vlogi predskakalca poletel Ernest Prišlič (kar 247 metrov, a je pri tem padel), najdaljši polet brez padca pa je dosegel Ožbe Zupan, 225 metrov. Čast tistega, ki je opravil prvi letošnji planiški polet, pa je pripadla domačinu Boru Pavlovčiču (207 metrov). Bor bo ta konec tedna zaključil

svojo profesionalno skakalno kariero, tako kot tudi Cene Prevc in Tilen Bartol.

Danes je v dolini pod Poncami v tekmovalnem programu posamična tekma (ob 15. uri), jutri ekipna (ob 10. uri), v nedeljo pa še ena posamična z najboljšimi tridesetimi skakalci sezone (ob 10. uri). Zmagovalec svetovnega pokala je znan. To je Norvežan Halvor Egner Granerud, ni pa še odločen boj za mali kristalni globus v seštevku poletov. Organizatorji upajo, da jim bo vreme naklonjeno bolj, kot so predvidevale včerajšnje napovedi.

► 24. stran

Kvalifikacije si je v Planici ogledalo tudi veliko otrok iz cele Slovenije. Glasno so navijali tudi učenci Osnovne šole prof. dr. Josipa Plemlja Bled. / Foto: Gorazd Kavčič

Teden slovenske drame je v mestu

Z uvodno slovesnostjo in novo domačo premiero se je v ponedeljek v Prešernovem gledališču začel 53. Teden slovenske drame.

IGOR KAVČIČ

Kranj – Letošnji Teden slovenske drame je že v polnem teku, ob večerih si sledijo predstave v tekmovalnem in spremljevalnem programu, čez dan pa številni drugi dogodki, povezani z dramatikom in gledališčem. Osrednji festival slovenske dramatike so slovesno odprli v ponedeljek, 27. marca, na svetovni dan gledališča.

Po slovesnem nagovoru župana Matjaža Rakovca, ki je poudaril pomen festivala

za Kranj in vso Slovenijo, je zbrane nagovoril tudi direktor Prešernovega gledališča Jure Novak, ki je izrazil ponos in veselje, da je festival tako dobro sprejet med Kranjčankami in Kranjčani ter obiskovalci in obiskovalkami iz vse Slovenije. Sledila je podelitev stanovskih nagrad Združenja dramskih umetnikov Slovenije, nato pa še premiera drame Deževen dan v Gurlitschu Milana Ramšaka Markovića v režiji Sebastijana Horvata.

► 6. stran

Aplavz in cvetje ustvarjalcem po premieri odlične predstave Deževen dan v Gurlitschu / Foto: PG (Mediaspeed, Sandi Fišer)

Projekt gondole pod Vitranc padel v vodo

Denarja iz javnega razpisa za investicije v smučišča za Kranjsko Goro ne bo.

► 5. stran

Priloga: deželne novice

ODKUP MESNATIH, DEBELIH IN ČRNIH KRAV!

(02) 790 15 60, 031 733 637

Odkup celotnih govejih čred na gospodarstvu.

PLAČILO TAKOJ!

ODKUP KRAV do 4,10 € + davek (bio + 0,20 €)

Povečano povpraševanje po BIO KRAVAH (do 0,20 €)

AKTUALNO - prodaja MALIH BIKOV 200-300 kg

Aktualne dnevne cene:

BIKI do 4,65 € + davek

TELIČE do 4,50 € + davek

Tedenska prodaja MALIH TELIČK; cca 200-250 kg!

Kogler Franc A., d.o.o. Parmova ulica 53, SI-1000 Ljubljana

Zagotovljeno plačilo v dveh dneh na vaš bančni račun.

GORENJSKA

Vodomet na trgu v barvah zastave

Osrednji jeseniški trg, Trg Toneta Čufarja, je dobil novo, lepšo podobo. Ob občinskem prazniku so ponovno odprli fontano sredi trga, ki ima svetlobne učinke.

4

ŠPORT

Reprezentanca prihaja na Bled

Zaključuje se tekmovanje v Mednarodni hokejski ligi, začel se bo finale v Alpski hokejski ligi, na Bledu pa bo reprezentanca začela pripravne na svetovno prvenstvo.

8

KRONIKA

Med kršitelji tudi vinjeni motoristi

V enotedenskem nadzoru so ustavili tudi šestnajst motoristov, ki so vozili pod vplivom alkohola. Na Gorenjskem med preizkušanimi motoristi ni bil nihče alkoholiziran.

10

GG+

Nad Jordanijo povsem očarana

Študentki medicine Kaji Slabe se je lani novembra ponudila priložnost, da se prek Mednarodne zveze organizacij študentov medicine odpravi na izmenjavo v Jordanijo.

16

VREME

Danes bo oblačno, občasno bo rahlo deževalo. Jutri in v nedeljo bo spremenljivo do pretežno oblačno.

5/14 °C

jutri: spremenljivo oblačno

KOTIČEK ZA NAROČNIKE

Veliki koncert Mance Špik na Bledu

Vse ljubitelje slovenske glasbe bo na nedeljski večer 23. aprila razvajal božajoči glas priljubljene pevke Mance Špik, ki se na Bled vrača v velikem slogu, z ekskluzivnim koncertom z razširjeno skupino vrhunskih glasbenikov in s številnimi gosti, ki ga bodo izvedli samo enkrat. Z njo bodo na odru Festivalne dvorane Bled ob tej edinstveni priložnosti stali tudi

njeni prijatelji in glasbeni gostje: Dejan Vunjak, Isaac Palma in Rok Piletič ter posebno presenečenje večera. Ekskluzivni koncert bo na odru, na katerem je Manca pred točno dvajsetimi leti prvič stopila pred občinstvo in postala prvi glas Gorenjske. Vstopnice so na voljo na www.eventim.si, Petrolu, v poslovalnicah Pošte Slovenije in TIC Bled.

Dvema naročnikoma Gorenjskega glasa bomo podarili po dve vstopnici za obisk koncerta. V žrebu boste sodelovali, če boste pravilno odgovorili na nagradno vprašanje: Iz katerega gorenjskega kraja prihaja Manca Špik? Odgovore pošljite do torka, 11. aprila, na Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj, ali na koticsek@g-glas.si.

Željko Samardžić v Cvetličarni

V soboto, 8. aprila, bo v Cvetličarni v Ljubljani nastopil Željko Samardžić. Željko se je rodil v Mostarju v Bosni in Hercegovini, zaradi očetovih obveznosti je del otroštva preživel v Zadru in mestu Neretva, ker je spoznal svojo ženo. Poročila sta se, ko je bil on star 22, ona pa 18 let – in še vedno sta skupaj. Imata tri hčerke, ki sta jih vzgajala najprej v Mostarju, leta 1992 so se zaradi vojne preselili v Beograd, kjer sta morala življenje začeti

od začetka. Željko je nastopal po barih in imel je srečo, da je spoznal prave ljudi in z njihovo pomočjo postal priljubljen. Če vam je njegova glasba všeč, gotovo poznate vsaj dve njegovi uspešnici. Odgovore pošljite na koticsek@g-glas.si najkasneje do srede, 5. aprila. Dva izžrebana nagrajenca bosta prejela po eno vstopnico za Željkov koncert v Cvetličarni.

Darilo
izžrebanemu naročniku časopisa
Gorenjski Glas
Knjigo prejme MARKO LAPAN iz Dupelj.

Posodobljena priporočila

SUZANA P. KOVAČIČ

Ljubljana – Strokovnjaki Svetovne zdravstvene organizacije so pred dnevi v prenovljenih priporočilih za cepljenje proti covidu-19 zapisali, da zdravim odraslim ne priporočajo več kot treh odmerkov cepiva, saj dodatni odmerki zagotavljajo le malenkostno višjo zaščito. Kljub temu poudarjajo, da cepljenje z dodatnimi odmerki ne predstavlja dodatnih tveganj. Vodja strokovne strateške skupine za

cepljenje (SAGE) Hanna Nohynek je zagotovila, da so cepiva varna in učinkujejo proti razvoju hude bolezni in smrti. Še naprej vsem priporočajo cepljenje z dvema osnovnima odmerkoma in dodatnim odmerkom, najbolj ogroženim delom prebivalstva, kot so starostniki, osebe s pridruženimi zdravstvenimi stanji, nosečnice in zdravstveni delavci, pa predlagajo cepljenje z dodatnimi odmerki, in sicer od šest do dvanajst mesecev po prejemu zadnjega odmerka.

Na terenskem obisku Gorenjske

Predstavniki stranke Nova Slovenija (NSi) so se v ponedeljek na svojem drugem terenskem obisku v tem mandatu mudili v Kranju z okolico.

MAŠA LIKOSAR

Šenčur – Delegacija NSi se je v okviru celodnevnega obiska seznanila zlasti z gospodarsko in socialno situacijo ter se med drugim srečala tudi z nekaterimi župani iz gorenjske regije. »Obiskali smo številne gospodarske družbe, kmetije, socialne ustanove in druge institucije, ki so pomembne za vsakdanje življenje naših državljanov. Ohranjamo tudi tesen odnos s predstavniki občin, saj tako izvemo več o izzivih, s katerimi se ljudje na terenu spopadajo,« je poudaril podpredsednik in vodja poslanec NSi Janez Cigler Kralj.

Vida Čadonič Špelič in Janez Cigler Kralj / Foto: Gorazd Kavčič

Obiskali so gospodarske družbe, kmetije, socialne ustanove in druge institucije.

V Kranju so jih med drugim seznanili z demografskimi in integracijskimi izzivi ter dinamiko iskanja lokacije za novo regionalno bolnišnico. »Jesenice z obstoječo infrastrukturo ne

morejo več zadostiti sodobnim potrebam, ob tem se bo morala zdravstvena politika hitro in dobro odločiti, kaj in kako z novo regionalno bolnišnico,« je dodal Cigler Kralj.

Povedal je še, da so župani poudarili veliko skrb glede centralizacije upravnih enot, zakona o tujcih, obremenjevanja občin z

dražjimi vrtci in višjimi plačami ter brezplačno prehrano v osnovnih šolah. »Vse podražitve padajo na ramena občin, ki pa zato ne dobijo ustreznega denarja, da bi lahko te stroške pokrile,« je še povedal.

Podpredsednica in poslanka NSi Vida Čadonič Špelič je ob tem dejala, da je v NSi pomemben dialog s

predstavniki lokalnih skupnosti. »Zavedamo se, da so občine gonilo razvoja,« je poudarila poslanka, ki je bila navdušena nad obiskanimi kmetijami. »Veseli me, da se tako kmetijstvo kot gospodarstvo in lokalne skupnosti na Gorenjskem tako dobro razvijajo in stremijo v prihodnost,« je še dodala Vida Čadonič Špelič.

Kmetje nadaljujejo proteste

CVETO ZAPLOTNIK

Predoslje – V sredo je bila na Brdu ustanovna seja odbora za izvajanje strateškega načrta skupne kmetijske politike za obdobje 2023–2027, na kateri so obravnavali izvajanje načrta in tudi že predlog za spremembo načrta. Ker so kmetje prepričani, da jim načrt otežuje kmetovanje z novimi (okoljskimi) omejitvami in jim prinaša administrativno preveč zapletene ukrepe, so se po petkovem protestu v Kranju ponovno zbrali, tokrat ob cesti mimo protokolarne objekta Brdo. Po oceni sindikalnega koordinatorskega Janeza Kerta jih je bilo okoli sto petdeset, večina med

Kmetje na protestu ob cesti mimo Brda / Foto: Cveto Zaplotnik

njimi s traktorjem. Zbrane je nagovoril predsednik sindikata Anton Medved in jim

povedal, da se bodo predstavniki kmetov v ponedeljek pri predsedniku vlade

Robertu Golobu sestali s kmetijsko ministrico Ireno Šinko.

Zaradi podora zaprti cesta in železniška proga

Globoko – Radovljiške policiste so v sredo okoli 6. ure obvestili o skalnem podoru s strme brežine na območju Globokega v občini Radovljica. Sanacija bo po podatkih upravljavca cest in železnice trajala več dni, zato bo do nadaljnega za cestni promet zaprta občinska cesta Globoko–Dobro Polje in za železniški promet železniška proga. Na Slovenskih železnicah so nam včeraj pojasnili, da bo železniška proga Lesce–Podnart–Bled zaprta predvidoma do danes do večernih ur. Organiziran je nadomestni prevoz z avtobusi.

Ljubljana se klanja Sloveniji: Jesenice

Ljubljana – V torek, 4. aprila, ob 19. uri bodo v Galeriji Vžigalica v Ljubljani odprli razstavo iz cikla Ljubljana se klanja Sloveniji: Jesenice. Predstavljeni bodo umetniška dela, ki se navdihujejo na Jesenicah oziroma z Jesenic prihajajo njihovi avtorji: Jaka Gasar, IRWIN (Miran Mohar), Erna Klinar, Tanja Radež in Helena Tahir. Umetniki skozi različne medije (od fotografije, risbe, slikarstva do prostorskih instalacij) predstavljajo svoj osebni pogled na Jesenice, ki so jih v določenem obdobju zapustili, a se tja vračajo in na različne načine doživljajo.

Na sezono se pripravljajo s trajnostnimi ukrepi

Soteska Vintgar bo letos za obiskovalce vrata odprla v petek, 7. aprila. Turistično društvo Gorje, ki si prizadeva postati najsoodnejši in najbolj trajnostno naravno upravljavec naravne vrednote v Julijskih Alpah, ob tem pripravlja več trajnostnih ukrepov.

MAŠA LIKOSAR

Podhom – Bled in okoliške znamenitosti naj bi po napovedih turističnega gospodarstva letos obiskalo rekordno število gostov s celega sveta, zato se v Turističnem društvu (TD) Gorje, ki upravlja sotesko Vintgar, še posebno skrbno pripravljajo na prihajajočo poletno sezono. Z namenom, da bi povečali zadovoljstvo obiskovalcev in ohranili kakovost življenja prebivalcev tamkajšnjih vasi, bodo uvedli določene spremembe in novosti glede obiskovanja te priljubljene turistične točke na vzhodnem delu Triglavskega narodnega parka.

Kot je pojasnil predsednik TD Gorje Janez Poklukar, je prometna ureditev predstavljala enega izmed večjih izzivov v preteklih letih, pri čemer so si v društvu prizadevali za trajnostne načine obiskovanja soteske. Le-

Soteska Vintgar, ki je bila za obiskovalce prvič odprta 26. avgusta 1893, letos svoja vrata odpira 7. aprila. / Foto: Tina Dokl

ponudili možnost poldnevne in dnevne parkiranja. Poleg tega bodo v sodelovanju z Javnim zavodom Triglavski narodni park in Turizmom Bled vzpostavili

47 odstotkov vseh vstopnic. »Na ta način lažje načrtujemo prihode gostov, se izognemo konicam in obisk razporedimo čez cel dan,« je povedal Poklukar in dodal, da cena vstopnice ostaja enaka. Z namenom razbremenitve soteske bodo letos organizirane skupine sotesko lahko obiskale le v jutranjih in poznih popoldanskih urah. Največji korak k vzdržnosti soteske pa je bila po Poklukarjevih besedah že

vođenje parkirišč, gostinska dejavnost in prodaja spominkov, je zadolženo podjetje z direktorjem Bojanom Travnom na čelu. »Poslovanje društva bo tako bolj pregledno in transparentno,« je poudaril Poklukar. Podjetje bo z majem prevzelo tudi vodenje pogodbene pošte v Gorjah, kjer bodo med drugim uredili turistično-informativno točko.

Jubilejno leto soteske Vintgar

Soteska Vintgar letos praznuje pomemben mejnik, 26. avgusta bo namreč minilo 130 let od svečanega odprtja soteske za obiskovalce, za kar je zaslužen tedanjí gorenjski župan Jakob Žumer. Praznovanje so začeli že lani novembra, ko so ob prisotnosti tedanjega predsednika države Boruta Pahorja odkrili spominsko ploščo Jakobu Žumru. V letošnjem jubilejnom letu bodo v TD Gorje pripravili vrsto prireditvev in koncertov. Osrednje dogajanje s slavnostno akademijo bo ob koncu avgusta, ko bodo predstavili tudi zbornik, v katerem bo strnjena zgodovina soteske in turističnega društva.

Še pred tem pa vabijo obiskovalce na dan odprtih vrat soteske Vintgar, ki bo 13. aprila, ko bo vstop prost od 10. do 16. ure, in na obhajanje šmarnic 14. maja, ko bo od 16. ure dalje ravno tako vstop prost. Poleg tega bodo maja v sodelovanju s Kolesarskim klubom Gorje organizirali tudi rekreativno kolesarsko dirko Gorje-Zatrnik.

TD Gorje je ustanovilo podjetje Soteska Vintgar, in sicer z namenom, da tržno dejavnost ločijo od upravljanja soteske, ki je v javnem interesu. Podjetje bo z majem prevzelo tudi vodenje pogodbene pošte v Gorjah.

pretekla uvedba enosmerne ogleda. »Obenem smo število obiskovalcev, ki so lahko hkrati v soteski, omejili na tristo,« je dodal. V jesenskem času so med drugim pristopili tudi k izdelavi aplikacije e-Gorje, ki bo turistom ponudila vse informacije, ki so koristne ob obisku soteske.

Ustanovili podjetje

TD Gorje je julija lani ustanovilo podjetje Soteska Vintgar, in sicer z namenom, da tržno dejavnost ločijo od upravljanja soteske, ki je v javnem interesu. Društvo tako po novem skrbi izključno za sotesko Vintgar, za druge dejavnosti, kot so urejanje in

Janez Poklukar, predsednik TD Gorje / Foto: Tina Dokl

tos bodo tako znova zagotovili centralno parkirišče pri tovarni Lip Bled, od koder bo do soteske redno vozil brezplačen avtobus. Uvedli bodo tudi dva različna koncepta plačevanja parkirnine. Na parkirišču ob neposrednem vstopu v sotesko bo plačevanje parkirnine na ure, medtem ko bodo na centralnem parkirišču

brezplačno avtobusno linijo do Vintgarja in Pokljuke, ki jo bodo lahko uporabljali tudi domačini.

Spodbujajo nakup vstopnic na spletu

Že lani so omogočili spletni nakup vstopnic, letos so sistem še nadgradili. Ob 347 tisoč obiskovalcih so lani na spletu prodali kar

Z odkritjem spominske plošče Jakobu Žumru se je lani novembra začelo praznovanje 130. obletnice odprtja soteske za obiskovalce. / Foto: Primož Pičulin

k

KOMENTAR
ANA ŠUBIC

Kar se Janezek nauči ...

V času, ko potekajo spomlanske akcije čiščenja in urejanja okolja, me vedno znova presejetejo velike količine zbranih odpadkov. V kranjski občini je denimo v petek in soboto rokave zavihalo kar okoli šest tisoč prostovoljcev, ki so za nevestnimi posamezniki pobrali skoraj 15 ton odpadkov! Težko je razumeti, da je dandanes še vedno toliko nemarnejšev, ki brez sramu v naravo odmetavajo takšne in drugačne smeti: od papirčkov do večjih količin odpadkov, ki pristanejo v grapah in gozdovih. Morda so jim čistilne akcije deloma celo v potu in ob svinjanju po naravi pomisljivo, da bo nekdo, če ne prej, spomladi počistil za njimi ... Na ta način se »zastoni« znebijo odpadkov, so pa tudi takšni, ki kljub obveščanju po različnih komunikacijskih kanalih očitno še danes ne vedo, da lahko odpadke do določene količine brezplačno oddajo v zbirnem centru. Namesto v naravo jih pač odpeljejo tja, kjer ustrezno poskrbijo zanje. Povsem enostavno.

Za smetenje in onesnaževanje narave ni nikarkršnega opravičila, zato je prav, da o pravilnem ravnanju z odpadki in odgovornem odnosu do okolja ozaveščajo že najmlajše v vrtcih. Saj veste: kar se Janezek nauči, to Janez zna. Pohvalno je, da so se ponekod čistilni akciji pridružile tudi vzgojno-izobraževalne ustanove, prav tako so več kot dobro-

došle spremljevalne aktivnosti, kakršen je Eko teden v Kranju, s katerimi nas opominjajo na nujnost varovanja okolja in vpeljavajo trajnostnih življenjskih praks v naš vsakdan.

Količine odpadkov naraščajo. Po podatkih statističnega urada je bilo v Sloveniji lani zbranih več kot 12,3 milijona ton vseh vrst odpadkov oziroma kar trideset odstotkov več kot predlani, ko je bilo zbranih 9,4 milijona ton. Za primerjavo: v predkorošnem letu 2019 je bilo zbranih 8,4 milijona ton odpadkov.

Na Zemlji je vse več ljudi: če jih je bilo leta 1950 2,5 milijarde, nas je zdaj že več kot osem milijard. Posledično je naš planet vse bolj obremenjen in se čedalje bolj duši v odpadkih, sploh plastičnih. Prav zaradi tega je toliko bolj pomembno, da se osredotočimo na preprečevanje nastajanja odpadkov. Da kupujemo manj, stvari, ki jih dejansko potrebujemo, da pokvarjene izdelke nesemo na popravilo in jih ne zavržemo kar tako že ob prvi težavi, da stvari, ki jih ne potrebujemo, podarimo centrom ponovne uporabe, da se odpravimo na izmenjevalnice in v trgovine z izdelki iz druge roke, se izogibamo plastičnim vrečkam, načrtujemo obroke tako, da ne prihajajo do zavržene hrane ... Na prvi pogled so to majhni ukrepi, ki pa imajo lahko znaten vpliv na naš planet, če bi jih ponotranjilo dovolj ljudi.

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA

Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE

Urša Peternel, Simon Šubic

UREDNIŠTVO

NOVINARJI - UREDNIKI:

Marjana Ahačič, Maja Bertonec, Alenka Brun, Ana Jagodic Dolžan, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Maša Likosar, Klara Mrak, Urša Peternel, Mateja Rant, Aleš Senožetnik, Vilma Stanovnik, Ana Šubic, Simon Šubic, Ana Volčjak Aleksič

stalni sodelavci:

Jože Košnjek, Cveto Zaplotnik, Miha Naglič

OBLIKOVNA ZASNOVA

Jernej Stritar, IlovarStritar, d. o. o.

TEHNIČNI UREDNIK

Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA

Tina Dokl, Gorazd Kavčič

OGLASNO TRŽENJE

Marjan Potočnik, Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek, petek, od 8. do 15. ure, sreda od 8. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprti. / Gorenjski glas je poltednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 17.000 izvodov / Redne priloge: Vikend, Letopis, Slovenske počitnice in dvajset lokalnih prilog / Tisk: Tiskarsko središče d. o. o. / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvoda: torek 2,20 EUR, petek 2,50 EUR, redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20 % popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.

Natečaj za najlepše drevo Gorenjske

URŠKA PETERNEL

Kranj – Gorenjska turistična zveza je začela akcijo izbira nja Naj drevesa Gorenjske. »Želimo povabiti vse kraje na Gorenjskem, da sodelujejo pri izboru najlepših dreves – tako sadnih kot tudi okrasnih ali morda drugih starih in veličastnih dreves, ki krasijo travnike in gozdove,« so pojasnili in poudarili,

da želijo predvsem mlade spodbuditi k ohranjanju dreves v naseljih, po vrtovih in v gozdovih. Komisija bo izbrala pet naj dreves na Gorenjskem, podelitev priznanj in simboličnih nagrad bo na Biotehniškem centru Naklo ob dnevu zemlje 22. aprila. Vabijo vse, da sliko in kratek opis drevesa skupaj s kontakti pošljejo do 10. aprila na e-naslov: gtz@t-2.net.

Izbirali bodo najlepše drevo Gorenjske

/ Foto: arhiv Gorenjske turistične zveze

V gorjanskem vrtcu povišali cene

MAŠA LIKOSAR

Zgornje Gorje – Gorjanski svetniki so na tretji redni seji potrdili novi predlog cen programov predšolske vzgoje v javnem vrtcu v Gorjah. Kot je na seji pojasnila ravnateljica Osnovne šole Gorje Mojca Brejc, so trenutne cene programov v veljavi že od 1. novembra 2020. »Ker pa so v vmesnem času narasli stroški dela, materiala in živil, so predlagane spremembe nujne,« je

dejala. S 1. aprilom se bo tako cena programa za drugo starostno obdobje in kombinirane oddelke povišala za 13 odstotkov, za prvo starostno obdobje pa za 16 odstotkov. Cena bo tako po novem na mesec znašala 626,51 evra za prvo starostno obdobje, cena za kombinirane oddelke in drugo starostno obdobje pa bo 452,90 evra. Gorjanski vrtec ima v tem šolskem letu sedem skupin in ga skupno obiskuje 124 otrok.

V Pekrah nagrajeni dve gorenjski skupini

Pekre – Na nedavnem 19. Festivalu komedije Pekre, kjer se je predstavilo osem amaterskih dramskih skupin, so nastopile tudi tri skupine iz Gorenjske: Kulturno društvo (KD) Loški oder s predstavo Predstava Hamleta v vasi Spodnja Mrduša, Gledališče Belansko iz KD Bohinjska Bela s predstavo Slepjarja v krilu in Gledališče Toneta Čufarja Jesenice s predstavo Bolj stare, bolj skeglane. Skupini seniork iz Gledališča Toneta Čufarja Jesenice je strokovna žirija podelila posebno priznanje za izvirno navijaško skupino. Žirija občinstva pa je za najboljšo komedijo nagradila predstavo Slepjarja v krilu.

Vodomet na Čufarjevem trgu v barvah zastave

Osrednji jeseniški trg, Trg Toneta Čufarja, je dobil novo, lepšo podobo. Ob občinskem prazniku so ponovno odprli fontano sredi trga, ki ima svetlobne učinke v barvi slovenske zastave.

URŠKA PETERNEL

Jesenice – Potem ko fontana na Čufarjevem trgu na Jesenicah zadnjih nekaj let zaradi okvare ni delovala, so jo ob letošnjem občinskem prazniku ponovno odprli. To je razveselilo mnoge domačine, ki so vodomet na trgu pogrešali, zlasti v vročih poletnih dneh. Ta je odslej še posebej atraktiven, saj ima svetlobne učinke v barvi slovenske zastave. Prenovljeno fontano sta simbolično predala namenu novi častni občan Jesenic Jaka Jeraša in novi župan Peter Bohinec ob nedavnem občinskem prazniku.

Talne označbe na trgu predstavljajo črtne kode za železo, ki je simbol Jesenic.

To pa ni edina pridobitev na osrednjem jeseniškem trgu. Osvežili so tudi talne označbe na trgu, ki predstavljajo črtne kode za železo, v prihodnje pa bodo na trg

Vodomet na Čufarjevem trgu ima svetlobne učinke v barvi slovenske zastave. / Foto: Nik Bertoncej

namestili tudi sodoben digitalni zaslon in klopi, in to vse z namenom, da bo trg postal središče družabnega življenja na Jesenicah, je dejal župan Peter Bohinec. Ob tem velja omeniti, da so postavitev klopi na trg izglasovali občani v okviru participativnega proračuna, postavili naj bi jih v mesecu dni.

Trg Toneta Čufarja so sicer celostno uredili pred

dvajsetimi leti, leta 2003. Za prenovo se je takrat občina odločila zaradi žlindre, ki je z leti začela nabrekati, kar se je kazalo v razbrazdani in nagubani površini trga. Celostna ureditev trga je po razpoložljivih informacijah takrat stala okoli 40 milijonov tolarjev (približno 167.000 evrov). Takrat so uredili tudi vodomet, in sicer z donacijami

jesenjskih podjetij. Trg sta skupaj z ekipo ustvarjalcev zasnovala Matej Kučina iz Biroja krajinske arhitekture Bruto in Marko Studen iz Scapelaba.

Takrat je bil prenovljeni trg omenjen kot eden od arhitekturnih dosežkov, ekipa arhitektov je zanj leta 2005 prejela častno priznanje pironesi in nominacijo za Plečnikovo nagrado.

Predstavili največje investicije

Radovljiški občinski svet je v začetku tedna potrdil proračuna občine za letošnje in prihodnje leto. Rekordno visoka proračuna kljub velikemu povišanju sredstev, ki jih morajo občine namenjati za zakonsko določene obveznosti, ohranjata precejšen delež, namenjen investicijam.

MARJANA AHAČIČ

Radovljica – Radovljiški občinski svet je v ponedeljek potrdil proračuna občine za letošnje in prihodnje leto. V proračunu za leto 2023 je načrtovanih 27,6 milijona evrov za leto 2024 pa 24,7 milijona evrov odhodkov, od tega 42 odstotkov letos in 33 odstotkov prihodnje leto za investicije.

Med večjimi investicijami v obeh proračunih so tiste, ki so sofinancirane z nepovratnimi sredstvi: dokončanje komunalne infrastrukture na Lancovem, izgradnja komunalne infrastrukture v Kamni Gorici, dozidava Vrtca Radovljica, nadaljevanje obnove Klinarjeve hiše v Kropi, vzdrževanje Kulturnega doma v Kropi ter zaključek prve faze rekonstrukcije kopališča v Radovljici. Župan Ciril Globočnik je poudaril še obnovo ceste na Lipce v Lescah ter

Župan Ciril Globočnik (v sredini), Borut Bezjak, vodja oddelka za infrastrukturo, prostor in investicije, ter Alenka Langus, direktorica občinske uprave / Foto:

pridobitev projektne dokumentacije in izgradnjo javnih sanitarij na avtobusni postaji v Radovljici.

Tudi tokrat sta občinska proračuna deloma pripravljena kot participativna – pri odločanju o porabi proračunskih sredstev za projekte v skupni vrednosti dvesto tisoč evrov v posameznem letu so s predlogi in kasneje z glasovanjem o njih

sodelovali tudi občani. Skupaj bo v obeh letih izvedenih 27 izglasovanih projektov.

V preteklosti sta bila delež proračuna, namenjen investicijam, in delež, namenjen z zakonom določenim porabi, obrnjena v korist investicij, ugotavljajo na Občini Radovljica; v proračunu za prihodnje leto pa je investicijam namenjena zgolj še tretjina sredstev.

A tudi trenutni obseg investicij je mogoč le zaradi pridobljenih nepovratnih sredstev in zadolževanja, je pojasnila direktorica občinske uprave Alenka Langus. »Imamo namreč visoke zakonske obveznosti, zvišujejo se cene energentov, kar vse vpliva na povečevanje tekoče potrošnje. Smo tudi občina z veliko nadstandardnimi programi in zelo veliko javnimi površinami na področju izobraževanja, športa in kulture, ki jih je treba vzdrževati.«

Župan Globočnik ob tem opozarja, da delež sredstev, ki jih imajo na voljo za investicije, v vseh občinah hitro pada. »Z državo se bomo resno pogajali o korekciji glavarine. Lahko se namreč zgodi, da občine ne bomo imele prostih niti toliko sredstev, da bi lahko prispevale svoj delež v projekte, za katere pridobimo sofinanciranje države in EU.«

Projekt gondole pod Vitranc padel v vodo

Denarja iz javnega razpisa za investicije gospodarskega ministrstva v slovenska smučišča za Kranjsko Goro ne bo. Kot so dejali na ministrstvu, prijavitelju RTC Žičnice Kranjska Gora ni uspelo pridobiti gradbenega dovoljenja v roku, določenem z razpisom, zato so morali odstopiti od pogodbe.

SUZANA P. KOVAČIČ

Kranjska Gora – Podjetje RTC Žičnice Kranjska Gora se je prijavilo za sofinancerska sredstva na javni razpis ministrstva za nadaljnje vlaganje v žičniško infrastrukturo s projektom krožne kabinske žičnice Vitranc 1, ki naj bi potekala po obstoječi trasi sedežnice Vitranc 1. Projekt je skupno z dodatnimi turističnimi produkti vreden

Kako naprej? »Ne vemo,« odgovarjajo v RTC Žičnice Kranjska Gora.

nekaj več kot 12 milijonov evrov, približno osem milijonov evrov naj bi bilo sofinanciranih, kar je ministrstvo najprej odobrilo. »Za podjetje predstavlja zamenjava obstoječe sedežnice za krožno kabinsko žičnico veliko prednost, izboljšanje kvalitete prevozov in predvsem skrajšanje časa vožnje od vstopne do izstopne postaje. Za uporabnika pa je prednost take naprave poleg hitrosti vožnje predvsem varnejše in udobnejše

Vitranc 1 ostaja štirisedežnica.

vstopanje in tudi izstopanje,« so pojasnili v RTC Žičnice Kranjska Gora. Dodatni produkti naj bi bili še park za plezanje (adrenalinski park), t. i. mountain karting in pa na vrhu Vitranca plato za padalce.

»Zaradi tesne časovnice projektov, ki je posledica časovno omejene možnosti porabe kohezijskih sredstev programa REACT EU, je bil eden od pogojev v razpisu ta, da se lahko podprejo projekti, ki imajo gradbeno dovoljenje oziroma

ga pridobijo v šestih mesecih po vročitvi sklepa, s katerim je projekt odobren. Razen Kranjske Gore so druga izbrana smučišča ta pogoj izpolnila,« so pred dnevi še povedali na ministrstvu.

Irena Golc iz RTC Žičnice Kranjska Gora je potrdila, da so odstop od pogodbe z ministrstva prejeli prejšnji teden. Kot je dejala, je bila uresničitev razpisnih pogojev kratkega roka, krožna kabinska žičnica v Kranjski Gori naj bi imela tudi večjo kapaciteto prevoza

potnikov, presoja vplivov na okolje je podaljšala ta proces in niso mogli pravočasno predati dokumentacije za gradbeno dovoljenje. »Na določene zadeve nismo imeli vpliva, sofinanciranih osem milijonov evrov v investicijo pa bi podjetju zelo pomagalo.« Kako naprej? »Ne vemo,« odgovarjajo v RTC Žičnice Kranjska Gora, kjer zdaj upajo vsaj, da bodo do poletne turistične sezone pridobili uporabno dovoljenje za drugi projekt, štirisedežnico Vitranc 2.

Novi šotor do občinskega praznika

SUZANA P. KOVAČIČ

Naklo – Stari šotor v Mladinskem športnem centru v Naklem je v minuli zimi popustil pod težo novoza- padlega snega in ga bodo

bo imel tudi večjo nosilnost, da bo kljuboval nepredvidljivim vremenskim razmeram, postavljen pa naj bi bil do občinskega praznika v juniju,« je povedal nakelski župan Ivan

Mladinski športni center naj bi bil do junija znova pokrit.

nadomestili z novim. »Javni razpis za šotor, ki bo z dimenzijami 15 krat 45 metrov po velikosti enak prejšnjemu, je že objavljen. Investicija je vredna dobrih sto tisoč evrov, novi šotor

Meglič. V toplejših mesecih leta bo pokrito igrišče še naprej namenjeno in-line hokeju, rolanju ter tudi drugim športnim dejavnostim in prireditvam, pozimi pa drsanju.

Gasilska zveza Naklo z novim vodstvom

SUZANA P. KOVAČIČ

Naklo – Na nedavnem občnem zboru Gasilske zveze Naklo, ki je potekal v dvorani gasilskega doma v Zgornjih Dupljah, so dobili novo vodstvo. Za novega predsednika je bil izvoljen Zdravko Cankar iz Prosto- voljnega gasilskega društva (PGD) Naklo, za poveljnika pa Gašper Fajdiga iz PGD

Duplje, ki sta predstavila tudi svoji ekipi v poveljstvu in upravnem odboru. V poročilih dosedanjega predsednika in poveljnika Gasilske zveze Naklo Andreja Jelarja in Iva Črnica pa je bilo zajeto uspešno delo v preteklem petletnem mandatu. Gasilska zveza Naklo sicer vključuje štiri PGD: Naklo, Duplje, Podbrezje in Žeje - Bistrica.

V Prostoferju iščejo okrepitve

Mestna občina Kranj išče nove prostovoljce, ki bi želeli opravljati brezplačne prevoze za starejše in invalide v projektu Prostofer.

SIMON ŠUBIČ

Kranj – Povpraševanje po brezplačnih prevozech za starejše in invalide Prostofer je v Mestni občini Kranj veliko, pojasnjujejo na mestni občini. Od septembra 2021, ko so storitev uvedli, je bilo opravljenih 624 voženj, od tega že 73 v prvih dveh mesecih letošnjega leta. Z novim vozilom, v katerem bo zaradi prostornosti vožnja ter vstopanje in izstopanje iz vozila še lažje in bolj udobno, pa bodo lahko vsak dan opravili še več prevozov. Zato iščejo nove prostovoljce, da se jim pridružijo. Prijave zbirajo na telefonski številki 04/237 11 61 (Simona).

Trenutno imajo sicer deset aktivnih prostovoljnih voznikov in voznikov, pred kratkim pa so za potrebe Prostoferja od

Primopredaja novega e-vozila za Prostofer (z leve): direktorica Vizij mobilnosti Blaženka Pospis Perpar, direktor Zavoda Zlata mreža Miha Bogataj in kranjska podžupanja Manja Zorko / Foto: Mok

podjetja Vizije mobilnosti, ki v MOK na podlagi javno-zasebnega partnerstva vodi projekt električne mobilnosti,

prevzeli še dodatno e-vozilo Citroën e-Berlingo.

Prostofer, ki zagotavlja brezplačen prevoz starejšim

in invalidom s pomočjo voznikov prostovoljcev, so v Mestni občini Kranj (MOK) uradno zagnali septembra 2021, ko je začela delovati brezplačna telefonska številka 080 10 10. Upravičenim uporabnikom je odtejen na voljo brezplačen prevoz do zdravstvenega doma, lekarne ali dnevnega centra za starejše, in sicer v e-avtomobilu, ki ga zagotavlja občina. Poleg prevoza vozniki uporabnike pospremiti tudi k zdravniku, počakajo nanje med pregledom, pomagajo nesti vrečke iz trgovine in jim priskočijo na pomoč pri hoji po stopnicah ... Prostovoljni voznik je lahko vsak, ki ima veljavno vozniško dovoljenje in je v svojem prostem času pripravljen pomagati tistim, ki prevoze potrebujejo.

Novi delovni čas zbirnega centra

Naklo – Zbirni center za ločeno zbiranje odpadkov Naklo je prešel na poletni odpiralni čas. Odprt je ob torkih od 15. do 19. ure, četrtek od 16. do 20. ure in ob sobotah od 8. do 12. ure. Prosijo, da odpadke že doma ustrezno sortirate, da bo čas zadrževanja v zbirnem centru čim krajši.

Plišaste igrače za porodnišnico

VILMA STANOVNIK

Kranj – Pred začetkom finala letošnje Mednarodne hokejske lige so se hokejisti kranjskega Triglava odpravili v Bolnišnico za ginekologijo in porodništvo Kranj, kjer so jim predali vse plišaste igrače, ki so jih z dobrodelno akcijo zbrali na eni izmed februarjskih

tekem. Odziv navijačev je bil takrat odličan in je presegel vsa pričakovanja hokejskega kluba, saj jim je uspelo zbrati več kot tristo plišastih igrač, ki bodo osrečile mamice in njihove otroke. Kot so povedali v Hokejskem klubu Triglav Kranj, ta akcija ni bila zadnja, saj bodo dobrodelnost še nadaljevali.

Hokejisti Triglava so plišaste igrače odnesli v kranjsko porodnišnico. / Foto: arhiv HK Triglav

Pasijonski večer in pasijonske delavnice

Škofja Loka – V okviru Dnevoev Škofjeloškega pasijona bo danes ob 19.45 v Stari Loki pred cerkvijo potekal Pasijonski večer v Stari Loki. Na njem bodo igralci oživili izbrane prizore iz Škofjeloškega pasijona. Jutri, v soboto, bodo med 9. in 12. uro pasijonci na Mestnem in Cankarjevem trgu pripravili Pasijonske delavnice: izdelavo butaric za cvetno nedeljo, okrasnih rož iz krep papirja, pihanje in barvanje pirhov ter kuhanje in pokušino tradicionalnih lokalnih postnih jedi, kot so aleluja, loška smojka, medla ... Pred cerkvijo na Cankarjevem trgu bodo skavti izdelali in postavili butaro velikanko.

S filmi spoznavamo Evropo

S španskim tednom se je v Kinu Sora v Škofji Loki začel Mesec evropskega filma, ki se bo nadaljeval s francoskim in zaključil z nemškim tednom.

VILMA STANOVNIK

Škofja Loka – S slavnostnim odprtjem v Sokolskem domu minuli torek se je v okviru Meseca evropskega filma naprej začel teden španskega filma.

»Na pobudo dijaške skupnosti smo že jeseni začeli razmišljati, kako bi v Škofjo Loko pripeljali evropske filme. Na naši šoli se dijaki učijo tudi špansko, nemško in francosko. Veseli smo, da lahko skozi medij, ki je dijakom zelo blizu, v tem tednu prikažemo špansko življenje, zgodovino in jezik, kar je bil prvi cilj. Hkrati smo skupaj z Občino Škofja Loka in špansko ambasado v Sloveniji omogočili brezplačen ogled filmov. Želim si, da bi si tudi vse druge filme, ki bodo predvajani v tem mesecu, ogledalo čim več dijakov in tudi vseh drugih,« je ob odprtju španskega tedna povedal ravnatelj Gimnazije Škofja Loka Jože Bogataj.

Dijak četrtega letnika Gimnazije Škofja Loka in eden od pobudnikov tedna španskega filma David Šuštar je pojasnil, da so si dijaki najprej želeli pripraviti teden španskega jezika,

Zbrane v avli Sokolskega doma je ob odprtju tedna španskega filma pozdravil tudi namestnik veleposlanika kraljevine Španije Martín Remón Miranzo. / Foto: Vilma Stanovnik

njihova ideja pa je nato prešla v projekt Mesec evropskega filma. Sicer pa se španščine na loški gimnaziji uči več kot dvesto dijakin in dijakov.

Mesec evropskega filma je odprl loški župan Tine Radinja in povedal, da ta prinaša možnost, da se preselimo v kakšno drugo evropsko državo in skozi kulturo opazujemo svet. »V Škofji

Loki smo gostili že različne evropske filmske produkcije, ob tem pa lahko rečemo, da ne gre zgolj ekonomski projekt, ampak v marsičem tudi kulturni projekt. Filmi, glasba, popularna kultura so tisto, kar nas združuje in v raznolikosti Evrope lahko najdemo bogastvo, ki ga prepoznamo kot evropske vrednote,« je poudaril župan Tine Radinja.

Prav tako je zbrane pozdravil namestnik veleposlanika kraljevine Španije Martín Remón Miranzo, po zaslugi španskega veleposlanstva v Sloveniji pa so si zbrani nato lahko premierno ogledali zanimiv film Zadnji s Filipinov. Ta teden sta mu sledila še španska filma Vzpredni materi in Dobri šef.

Francoski teden se bo začel v ponedeljek, 3. aprila, ko bo najprej v Sokolskem domu ob 18. uri odprtje, v Kinu Sora pa bo ob 18.30 sledil film 100 kilogramov do zvezd. V torek ob 19. uri bo v Kinu Sora še film Kolonija: Mularija.

Tudi nemški teden se bo začel z odprtjem, ki bo v torek, 11. aprila, ob 18. uri v Sokolskem domu. Ob 18.30 bo sledil film Štirje kralji v Kinu Sora. V sredo, 12. aprila, bo ob 19. uri v Kinu Sora še film 24 tednov.

Vsi filmi so predvajani s slovenskimi podnapisi, vstop pa je prost. Ogled filmov omogočajo Občina Škofja Loka, Zavod 973, Gimnazija Škofja Loka, Kino Sora, Sokolski dom Škofja Loka, Veleposlanstvo Kraljevine Španije, Francoski inštitut v Sloveniji in Goethe-Institut.

Teden slovenske drame je v mestu

◀ 1. stran

Osrednji festival slovenske dramske ustvarjalnosti, ki ga Prešernovo gledališče organizira s podporo ministrstva za kulturo in MO Kranj, se že po tradiciji začne 27. marca, na svetovni dan gledališča. Letošnji Teden slovenske drame bo potekal do 7. aprila, ko bodo na sklepni slovesnosti podelili osem nagrad, v tem času pa se bo v tekmovalnem in spremljevalnem programu zvrstilo 12 predstav, v dodatnem programu pa še 13 dogodkov, med njimi tudi dva koncerta.

Na ponedeljkovi uvodni slovesnosti v režiji Žive Bizovičar in ob glasbi skupine Gugutke je občinstvo prisluhnilo slovenski in mednarodni poslanici ob svetovnem dnevu gledališča, po slovesnih nagovorih župana Mestne občine Kranj Matjaža Rakovca in direktorja Prešernovega gledališča Jureta Novaka pa je sledila podelitev stanovskih nagrad Združenja dramskih umetnikov Slovenije.

Prejemnika stanovskih nagrad za življenjsko delo, režiser Dušan Mlakar in igralka Milada Kalezić / Foto: PG (Mediaspeed, Sandi Fišer)

Igralski nagradi Duša Počkaj za izjemne igralske stvaritve v zadnjih dveh letih sta prejeli Tamara Avguštin in Jana Zupančič, nagrado Marko Slodnjak za izjemne stvaritve v dramatikah v zadnjih dveh letih

je šla Jeri Ivanc, osrednji nagradi Marija Vera in Polde Bibič za življenjsko delo pa sta prejela igralka Milada Kalezić ter režiser Dušan Mlakar.

V nadaljevanju večera smo si ogledali še krstno

uprizoritev drame Deževen dan v Gurllitschu avtorja Milana Ramšaka Markovića v režiji Sebastijana Horvata, ki je nastala v produkciji Prešernovega gledališča Kranj in Mestnega gledališča Ptuj.

DEŽURNI ELEKTRIČAR m/ž (Betriebselektriker)

V naši PE **Šentvid ob Glini/St. Veit an der Glan** zaposlimo **ELEKTRIČARJA**. Pogoj so delovne izkušnje. Delo obsega vzdrževanje našega proizvodnega obrata. Delo 4 dni na teden, od ponedeljka do četrтка. Delo za polni delovni čas, 38,5 ur na teden. Delo ne poteka v izmenah. Mesečna plača najmanj 2.700,00 EUR bruto. V primeru ustreznih delovnih izkušenj plačamo tudi več. Pričetek dela možen takoj. Prosimo, javite se nam v nemščini:

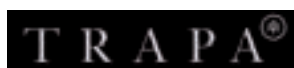
**Trapa GmbH, Blintendorfer Straße 23
A-9300 Šentvid ob Glini/St. Veit an der Glan
gospod Garnitschnig
0043 664 887 357 13
k.garnitschnig@gmx.at
www.trapa.at**

DEŽURNI KLJUČAVNIČAR m/ž (Betriebschlosser)

V naši PE **Šentvid ob Glini/St. Veit an der Glan** zaposlimo **KLJUČAVNIČARJA**. Pogoj so delovne izkušnje. Delo obsega vzdrževanje našega proizvodnega obrata. Delo 4 dni na teden, od ponedeljka do četrтка. Delo za polni delovni čas, 38,5 ur na teden. Delo ne poteka v izmenah. Mesečna plača najmanj 2.700,00 EUR bruto. V primeru ustreznih delovnih izkušenj plačamo tudi več. Pričetek dela možen takoj. Prosimo, javite se nam v nemščini:

**Trapa GmbH, Blintendorfer Straße 23
A-9300 Šentvid ob Glini/St. Veit an der Glan
gospod Garnitschnig
0043 664 887 357 13
k.garnitschnig@gmx.at
www.trapa.at**

S kolesom ob Kamniški Bistrici Na Markovem več razlogov za veselje

Nova kolesarska povezava Kamnik–Godič omogoča kvalitetno preživljanje prostega časa in spodbuja k spreminjanju potovalnih navad.

ANA JAGODIČ DOLŽAN

Stranje – V začetku letošnjega leta se je zaključila gradnja kolesarske povezave od Kamnika do Godiča, s katero kamniška občina nadaljuje urejanje prostora ob Kamniški Bistrici z namenom spodbujanja trajnostne mobilnosti. Aktivnosti za vzpostavitev peš in kolesarskih poti je skupaj z občinama

Ob poti je deset počivališč, opremljenih s klopmi, z unikatnimi lesenimi igrali, ponekod so postavljena tudi stojala za kolesa.

Domžale in Dol pri Ljubljani zagnala že leta 1999, dokumentacijo za omenjeni odsek pa je začela pripravljati pred petimi leti. S projektom je uspešno kandidirala za sredstva v sklopu programa Dogovor za razvoj regij in lani pristopila k izvedbi.

Dobre tri kilometre dolga povezava je v pretežnem delu novogradnja v širini treh metrov, okoli 750 metrov kolesarske poti pa je speljane po obstoječih manj prometnih površinah. Začne se v Mekinjah, pri mostu čez Kamniško Bistrico, kjer se s preurejenim prehodom

»Z gradnjo kolesarske infrastrukture bomo kolesarjem zagotovili prometno varnost in spodbudili ljudi, da spremenijo svoje potovalne navade,« je dejala vodja projekta Alenka Babnik, višja svetovalka za razvoj in investicije ter projektno delo na Občini Kamnik. / Foto: Ana Jagodič Dolžan

za pešce in kolesarje navedu na Keršmančev park, zaključek poti je na križišču z lokalno cesto Mekinje–Godič. Na njej je deset počivališč, opremljenih s klopami, z unikatnimi lesenimi igrali, ponekod so postavljena tudi stojala za kolesa. Skupaj s še dvema točkama, na katerih so drugi atraktivni elementi, kot je na primer kukalo, sestavljajo učno pot, na kateri se obiskovalci lahko seznanijo z bogato naravno, kulturno in drugo dediščino. »S Kolesarčkovo

potjo želimo vsem kolesarjem, še posebej otrokom, narediti kolesarjenje zanimivo in zabavno,« je povedala vodja projekta Alenka Babnik. Poudarila je tudi, da s spremembo potovalnih navad prispevamo k čistemu zraku in večji kakovosti bivanja ter skrbimo za svoje zdravje.

Župan Matej Slapar je ocenil, da bo novost nudila novo kakovost bivanja občanom, prav tako pa bo lahko služila turističnim namenom. »Hvaležen sem, da smo

dobili kar nekaj sredstev povrnjenih s strani Evropske unije,« je med drugim še dejal. Ob zaključku projekta, ki je stal 950 tisoč evrov, je bilo zasajenih tudi več vrst dreves in grmovnic, na uradnem odprtju kolesarske povezave pri Velikem jezcu pa so kamniški gozdarji ob pomoči učencev Podružnične šole Mekinje in Osnovne šole Frana Albrehta zasadili 15 divjih češenj in enako število belih gabrov. Otroci so sicer pripravili tudi kulturni program.

ANA JAGODIČ DOLŽAN

Markovo – Prebivalci Markovega in okoliških vasi v Tuhinjski dolini so se preteklo nedeljo veselili pridobitev, ki so izboljšale kvaliteto življenja v zadnjih treh letih. »Investicije v kraj pripeljejo napredek in posledično boljše življenje za slehrenega krajana,« je ob zahvali za sodelovanje pri realizaciji projektov poudarila predsednica Krajevne skupnosti Sela Nežka Poljanšek, župan Matej Slapar pa je spomnil, da so prav krajani pozvali k celovitemu urejanju infrastrukture.

V uporabo sta predala nov most, ki za kraj po besedah Poljanškove predstavlja okno v svet, hkrati pa povezuje tudi občino Kamnik z Zgornje-Savinjsko dolino. Sanacija, ki je bila izvedena v letu 2020, je vključevala še ureditev struge vodotoka in ceste. Poleg tega je bil pod občinsko cesto

Markovo–Studenca saniran plaz, krajani Studenc so čakali ureditev dotrajane makadamske ceste s precejšnjo strmino; ob regionalni cesti je bil na odseku Markovo–Vir pri Nevljah zgrajen pločnik, v več fazah je potekala gradnja kanalizacije, ob tem so uredili javno razsvetljavo in lani še vodovod. Dobili so tudi defibrilator, ki je bil, kot je poudarila predsednica krajevne skupnosti, donacija krajana Matjaža Rajterja gasilcem PGD Sela pri Kamniku, s podporo občine pa je bil nameščen na javno razsvetljavo ob kapelici in cesti Markovo–Studenca.

Župan je na slovesnosti, ki so jo popestrili mladi glasbeniki, Godba Tuhinjske doline in učenci Podružnične šole Sela, še napovedal, da bo do naslednjega šolskega leta zgrajen pločnik ob cesti Poreber–Soteska, kar pomeni, da bo vzpostavljena varna povezava od Vira do Kamnika.

V maju nova zobna ambulanta

Žiri – V Zdravstveni postaji Žiri bo v začetku maja začela delovati zobna ambulanta za odrasle, so širitev zdravstvenih storitev v Žireh napovedali v Zdravstvenem domu Škofja Loka. V ponedeljek, četrtek in petek bo ambulanta delovala v dopoldanskem času, ob torkih in sredah pa popoldan. Kot so pojasnili, bosta v novi zobni ambulanti zaposleni zobozdravnica Ana Klarendič in zobna asistentka Barbara Čadež. V ambulanti bosta dosegljivi po elektronski pošti zob.amb.ziri@zd-loka.si ali po telefonu na številki 04 502 02 11.

Višje cene vrtca

MATEJA RANT

Žiri – Občinski svetniki so na zadnji seji potrdili tudi povišanje ekonomskih cen programov predšolske vzgoje na območju občine Žiri. Dvig cen je po besedah Nine Lukan z Občine Žiri posledica sprememb pri stroških dela, ki skupaj predstavljajo že 88 odstotkov ekonomske cene programov vrtca. »Lani so se zaposlenim plače dvignile za en plačni razred, v novembru je bil izplačan poračun regresa za letni dopust, letos se je dvignila minimalna plača,

pomočnice vzgojiteljic pa so napredovale za tri plačne razrede. Višji je tudi regres za prehrano med delom in regres za letni dopust.« Cene bodo višje za približno dvanajst odstotkov. Nova cena za prvo starostno obdobje tako znaša 584 evrov, za drugo starostno obdobje 438 evrov in v kombiniranem oddelku 483 evrov. Nina Lukan je ob tem še pojasnila, da se po pridobljenih podatkih starši v povprečju uvrščajo v peti dohodkovni razred, kar pomeni, da bodo na mesec plačevali od 17 do 22 evrov več.

Tudi v Mengšu zvišanje cen vrtca

Mengeš – Občinski svet Mengeš je na marčevski seji potrdil nove cene programov predšolske vzgoje, ki bodo v veljavo stopile z aprilom. Za prvo starostno obdobje bo cena višja 12 odstotkov in pol, za drugega pa 12,75 odstotka. Predlog za spremembo je posledica več faktorjev, predvsem pa višanja plač ter občutne podražitve materiala in storitev, sta svetnikom pojasnili predstavnici mengeškega vrtca, v katerega je vključenih 433 otrok, zaposlenih pa je 66. Na občini ocenjujejo, da se bo sofinanciranje programov iz proračuna povečalo za okoli 17 tisoč evrov na mesec.

ČISTO BLIZU NAS

PLEČNIKOVA SLOVENIJA

Najdite sledi arhitekturnega genija v svojem kraju.

JOŽE PLEČNIK 150

unesco

MUSEUM OF PLEČNIK HOUSE

Plečnikovi mostovi, stavbe, stoli, lestenci, cerkve, stebri, spomeniki in obeležja. Plečnik v vašem kraju, čisto blizu vas.

Spoznavanje s Plečnikom se lahko prične v vašem kraju, zaključiti pa z obiskom Mestnega muzeja Ljubljana in ogledom razstave **Plečnik: metropola, kraj, vrt.**

MUZEJSKA NAGRADNA IGRA

Fotografirajte Plečnikovo dediščino v naši občini, jo pošljite na plecnik@mgml.si in se v juniju potegujte za privlačne Plečnikove nagrade!

Več o projektu: www.mgml.si

Na derbiju v Kranju slavile Celjanke

VILMA STANOVNIK

Kranj – Minulo sredo sta bili na sporedu še dve tekmi 9. kola košarkaric v 1. SKL. V Kranju so se proti domačinkam pomerile državne in pokalne prvakinja Cinkarna Celje. Košarkarice Triglava so do prednosti ene točke prišle le na začetku tekme. V nadaljevanju so vodstvo izgubile, Celjanke pa so razliko do konca tekme le še povečevale. Rezultat je bil 52 : 98 (10 : 28, 17 : 29, 12 : 24, 13 : 17). Za domačo ekipo je največ točk, trinajst, dosegla Rebeka Abramovič. K temu jih

je deset dodala še Lara Kozična Bubnič. Košarkarice Triglava nova tekma čaka že jutri, v soboto, ko se bodo v Slovenskih Konjicah pomerile z ekipo Pro-Bit Konjice.

Pomembne zmage pa so se v začetku tedna veselili košarkarji LTH Castingsa. V dvorani Poden v Škofji Loki so se v 22. kolu Lige Nova KBM pomerili s Termami Olimia Podčetrtek in na koncu zmagali s 93 : 80. Odličen strelski dan je imel Javon John Greene, ki je dosegel kar 36 točk. Ločani bodo jutri gostovali pri Šentjurju.

Košarkaricam Triglava v domači dvorani ni uspelo presenetiti močnih Celjank. / Foto: Gorazd Kavčič

Domžalčani gostijo Muro

VILMA STANOVNIK

Domžale, Kranj – V Prvi ligi Telemach bo v 29. krogu Kalcer Radomlje jutri gostoval v Celju, Domžale pa bodo v nedeljo ob 20.15 gostile Muro.

V 23. krogu 2. SNL bo Roltek Dob danes gostoval pri Krki v Novem mestu, Triglav Kranj pa v nedeljo pri Brinju Grosuplje.

V 3. SNL – zahod sta se v 18. krogu včeraj srečali moštvi Šenčurja in Šobca Lesce,

Škofja Loka jutri ob 16. uri gosti Izolo, Sava Kranj pa Eksist Žiri. Visoko v nedeljo gostuje v Vipavi.

Jutri in v nedeljo so na sporedu tekme 13. kroga v 1. gorenjski nogometni ligi. Pari so: Bled-Bohinj Hirter – Zariča Kranj, Velesovo Cerklje – SIJ Acroni Jesenice, Naklo – Britof (vse jutri ob 16. uri), Niko Železniki – Tržič (jutri ob 17. uri), Kondor Godešič – Preddvor (v nedeljo ob 11. uri v Gorajtah) in Kranjska Gora – Polet (v nedeljo ob 16.30).

Anka Pogačnik je prvakinja

Kranj – Člansko državno prvenstvo v judu je letos potekalo v Hočah, pripravila pa sta ga JK Apolon Hoče in Judo zveza Slovenije. Tekmovanja se je udeležilo 45 judoistk in 74 judoistov, skupaj torej 119 tekmovalk in tekmovalcev. Po 172 borbah smo dobili po sedem novih državnih prvakinj in prvakov. Od gorenjskih tekmovalk se je znova izkazala Anka Pogačnik (Triglav Kranj), ki je osvojila naslov prvakinja v kategoriji do 70 kilogramov. V isti kategoriji je Tinkara Rozman (Triglav Kranj) osvojila tretje mesto in bronasto odličje. Prav tako bronasto odličje je v kategoriji članic nad 78 kilogramov osvojila Urška Torkar (Triglav Kranj).

Najboljša sta bila Kranjec in Dvornikova

Kranjska Gora – V Podkorenu so se smučarji pomerili za naslove državnih prvakov v veleslalomu. V moški konkurenci je naslov pričakovano osvojil Žan Kranjec, drugi je bil Štefan Hadalin, tretji pa Anže Gartner. V ženski konkurenci je Neja Dvornik ugnala Ano Bucik. Tretja je bila Nika Tomšič.

Nov pokal za Ločane

V končnici članskega državnega prvenstva v floorballu je svojo premoč znova dokazala ekipa škofjeloške Insporta A in se veselila novega naslova državnih prvakov.

VILMA STANOVNIK

Škofja Loka – Minuli petek in soboto je v dvorani Poden v Škofji Loki potekal zaključni turnir letošnjega državnega prvenstva v floorballu za člane. Med štirimi ekipami, ki so najprej nastopile v polfinalu, je ekipa Insporta B v napetem dvoboju z rezultatom 2 : 1 premagala Polansko bando, ekipa Insporta A pa je bila s 7 : 1 boljša od Borovnice.

Tako sta se v prvem sobotnem obračunu pomerili moštvi Polanske bande in Borovnice, končno tretje mesto pa si je z zmago s 3 : 2 priborila Borovnica. V velikem finalu sta si nasproti stali obe loški ekipi. Ekipa Insporta A, ki je branila naslov, je bila na koncu z 10 : 3 boljša od Insporta B.

»Z dosežki zaključnega turnirja sem izredno zadovoljen. Veseli me, da je ekipa B v težkem polfinalnem dvoboju uspela premagati Polance in se uvrstiti v finale. Ekipa A je suvereno potrdila svojo trenutno premoč. Tako smo s finalom potrdili, da imamo trenutno v Škofji Loki izredno močno člansko ekipo, ki sem jo za Slovensko floorball ligo razdelil na dve polovici. Finale je bil nekako le nadgradnja uspeha

V prvi slovenski floorball ligi sta se na finalni tekmi pomerili loški moštvi, zmagal pa je Insport A. / Foto: Primož Pičulin

izpred nekaj tednov, ko smo združeni v eno ekipo v Komaromu na Madžarskem premagali najboljše avstrijske in madžarske klube v Mednarodni floorball ligi,« je povedal trener Škofjeločanov in slovenske floorball reprezentance Gorazd Tomc, ki je pred približno desetimi leti začel z igralci ustvarjati to ekipo. »Vsa odrekanja in trdo delo posameznikov dobro poznam, saj smo se takrat vsi skupaj začeli učiti prvih korakov floorballa, oni kot igralci, jaz kot trener. Sedaj žanjemo uspehe,

ki jih bo zelo težko ponoviti. Glede na uspehe preteklih generacij in našo nepremagljivost v zadnjih letih lahko z gotovostjo trdim, da je FBK Insport eden najuspešnejših in najtrofejnejših škofjeloških klubov, na katerega je Škofja Loka vsekakor lahko ponosna. Ob tej priložnosti pa bi povabil vse, tudi mlade, da se nam pridružijo, ker vsak zmagovalec nekoč potrebuje tudi svojega naslednika,« je še pojasnil Tomc in povedal, da se zanje letošnja sezona še ni končala. »Konec aprila odhajamo z

mladinsko reprezentanco na svetovno prvenstvo na Dansko, kjer bodo škofjeloški mladinci tvorili udarni napad – in pričakujem, da tudi prispevali velik delež k vrhunskemu rezultatu. Člansko ekipo Insporta sedaj čaka nekaj predaha, v juliju in avgustu pa priprave na nov mejnik škofjeloškega floorballa, in sicer nastop na velikem floorball turnirju Czech Open v Pragi, in to v konkurenci PRO, kjer do sedaj Slovencem še ni uspelo nastopiti,« je še dodal trener Gorazd Tomc.

Reprezentanca prihaja na Bled

Zaključuje se tekmovanje v Mednarodni hokejski ligi, začel se bo finale v Alpski hokejski ligi, na Bledu pa bo slovenska reprezentanca začela priprave na svetovno prvenstvo.

VILMA STANOVNIK

Jesenice, Kranj, Bled – Minuli terek je v dvorani Podmežakla potekala tretja tekma polfinala Alpske hokejske lige (AHL). Hokejisti moštva SIJ Acroni Jesenice so ekipo Rittner Baum tokrat ugnali šele po podaljškju. Ob tem je bil izvrsten domači vratar Antti Karjalainen, ki je ubranil vseh 31 strelav proti svojemu голу. Zelo razpoložen je bil tudi vratar nasprotnikov, ki ga je šele v podaljškju, v 63. minuti, premagal Nikki Blomberg, in srečanje se je končalo z rezultatom 1 : 0. Jeseničani so v zmagah povedli s 3 : 0, včeraj pozno zvečer pa so novo tekmo igrali na Tirolskem. V primeru zmage so si že zagotovili finale, sicer pa jih nov obračun čaka jutri ob 18. uri v Podmežakli.

S finalnimi obračuni se zaključuje tudi tekmovanje v Mednarodni hokejski ligi

Na tretji tekmi polfinala je prvi in edini gol padel šele v 63. minuti, ko je za SIJ Acroni Jesenice zadel Nikki Blomberg. / Foto: Gorazd Kavčič

(AHL), kjer se za naslov prvaka borita kranjski Triglav in SIJ Acroni Jesenice. Na prvi tekmi so z 2 : 1 zmagali Kranjčani, v sredo pa so z enakim rezultatom slavili Jeseničani in v zmagah izenačili na 1 : 1. Tretja tekma bo jutri, v soboto, z začetkom ob 19. uri v Kranju.

Selektor moške hokejske reprezentance Matjaž Kopitar pa je za ta ponedeljek na Bledu sklical zbor kandidatov za slovensko izbrano vrsto, ki so že zaključili s klubskimi obveznostmi. Tako bodo risi začeli pripravne na svetovno prvenstvo

elitne divizije, ki bo od 12. do 28. maja potekalo v finskem Tampereju in latvijski Rigi. V sklopu priprav bo slovenska izbrana vrsta odigrala deset pripravljanih tekem. Prva bo 6. aprila v Beljaku, ko se bo naša reprezentanca pomerila z avstrijsko.

Izobraževanje o financah

Pretekli teden je enajstič potekala akcija ozaveščanja o pomenu finančnega izobraževanja in finančni pismenosti otrok in mladostnikov, v Sloveniji poimenovana Svetovni teden izobraževanja o financah.

ANA JAGODIČ DOLŽAN

Ljubljana – Organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj je finančno pismenost opredelila kot kombinacijo zavedanja, znanja in spretnosti ter odnosa in obnašanja, ki so potrebni za dobre finančne odločitve in vodijo v finančno blaginjo. Raziskave kažejo, da imamo v Sloveniji še kar nekaj prostora za izboljšave. »Med ključnimi izzivi opismenjevanja so zagotovo dostopnost do izobraževanja (zlasti za starejše in ranljive skupine, več finančnih vsebin pa bi bilo treba vključiti tudi v šolske programe), pomanjkanje časa za izobraževanje ob zagotavljanju osnovne eksistence, kar vodi v začaran krog, pomanjkanje motivacijskih spodbud, splošna konservativna naravnost pri upravljanju financ in prepletenost več pismenosti, zlasti tudi digitalna pismenost,« menijo v Združenju bank Slovenije, kjer sicer opazajo, da se zavedanje o pomembnosti področja povečuje, s tem pa tudi interes po finančnem znanju, tako v šolah kot pri starejši populaciji. Ob tem so nam pojasnili, da organizirajo različne izobraževalne aktivnosti za dvig finančne pismenosti, nekatere samostojno, druge v sodelovanju z Zavodom za šolstvo in Centrom za poklicno izobraževanje, pri aktivnostih za starejše pa se povezujejo s knjižnicami, omrežjem za

Vsebine s področja financ so v slovenskem izobraževalnem sistemu prisotne pri več predmetih, pravijo na Zavodu Republike Slovenije za šolstvo, kjer se v Svetovni teden izobraževanja o financah vključujejo že od vsega začetka. / Foto: Gorazd Kavčič

e-učenje in e-izobraževanje seniorjev ter Mrežo nevladnih organizacij za vključujočo informacijsko družbo. Poleg tega so vključeni v projekte, ki se posvečajo finančni pismenosti, in organizirajo srečanje akterjev, ki so dejavni pri ozaveščanju o temah iz finančnega sveta. V Evropskem tednu denarja je združenje bank petič izvedlo nacionalno tekmovanje za Evropski denarni kviz, v katerem je sodelovalo okoli petsto učencev in dijakov z 18 šol.

Banka Slovenije je pretekli teden organizirala več izobraževanj in delavnic, v sodelovanju z Zavodom za šolstvo gostila konferenco za pedagoške in strokovne

delavce ter razglasila zmagovalce dijaškega tekmovanja Generacija Euro, ki se izvaja pod okriljem Evropske centralne banke z namenom ozaveščanja o pomembnosti denarne politike in stabilnosti cen; do konca aprila pa je odprt likovni natečaj za vrtnice in osnovne šole. »Osnovni mandat centralnih bank je zagotavljanje finančne stabilnosti. Finančno pismeni posamezniki, ki znajo upravljati svoje premoženje v danih gospodarskih razmerah in ki se zavedajo tudi morebitnih tveganj, k finančni stabilnosti ključno prispevajo. To je še posebno pomembno v zadnjem obdobju, ko se srečujemo z ne-nehnimi pretresi, ki vplivajo

tudi na finančni sektor in posledično na vsakega posameznika in naše prihranke. Ob tem je večina raziskav pokazala, da je raven finančne pismenosti povprečno relativno nizka, zato smo centralne banke evrskega območja v zadnjih letih močno okrepile svoje delovanje na področju finančnega opismenjevanja,« so pojasnili v Banki Slovenije ter poudarili: »Nujno pa je, da se izobraževanje začne že doma in nadaljuje tudi v šolah, zaradi česar skrbimo, da nudimo primerne vsebine za vse starostne skupine (tudi odrasle) ter da se povezujemo na tem področju tudi z drugimi finančnimi in izobraževalnimi institucijami.«

DOBRO JE VEDETI

Obrestne mere za depozite

CVETO ZAPLOTNIK

Čeprav visoka inflacija ob hkrati zelo nizkih depozitnih obrestnih merah znižuje realno vrednost prihrankov prebivalstva, pa to po ugotovitvah Banke Slovenije doslej ni povzročilo opaznejšega umika vlog gospodinjestev v pričakovano donosnejše alternativne naložbe (vzajemne sklade, kapitalske trge). Varčevanje v bankah ostaja za gospodinjestva še naprej prevladujoča oblika varčevanja, pri tem pa delež vlog na vpogled (po podatkih za lanske junij) znaša skoraj 89 odstotkov vseh vlog gospodinjestev. Varčevalce odvrta k vezavi prihrankov negotove geopolitične razmere (vojna v Ukrajini) in nizke obrestne mere. Delež vlog na vpogled bi banke lahko znižale z zvišanjem depozitnih obrestnih mer, vendar pa bo do tega po oceni Banke Slovenije verjetno prišlo zelo postopoma, saj imajo banke na računih pri centralni banki še vedno velik obseg likvidnih sredstev.

Kot kaže najnovije poročilo Banke Slovenije o

poslovanju bank, je januarja letos obrestna mera za vloge gospodinjestev do enega leta v Sloveniji znašala 0,2 odstotka, na evrskem območju pa 1,5 odstotka. Pri vlogah nad eno leto je bila obrestna mera v Sloveniji 1,4-odstotna in na evrskem območju 2-odstotna. (Podatek o obrestni meri za depozite združuje fiksno in variabilno obrestno mero.)

V Zvezi potrošnikov Slovenije vsak mesec zberejo podatke o obrestnih merah depozitov z nespremenljivo obrestno mero in jih vnesejo v »primerjalnik depozitov«, s pomočjo katerega si varčevalci lahko izračunajo, koliko obresti bi dobili za depozit v določenem obdobju. Primerjave kažejo, da so med bankami precejšnje razlike, še zlasti pri dolgoročnih depozitih. Ko smo v sredo s pomočjo primerjalnika preverjali, koliko obresti bi dobili pri vezavi deset tisoč evrov, je računica pokazala takole: pri vezavi za 31 dni od štiri do osem centov, pri vezavi za 13 mesecev pa od 1,09 do 226,07 evra.

Adria Tehnika odprla vrata mladim

Brnik – Z dnevom odprtih vrat se v podjetju, ki deluje na področju servisiranja in vzdrževanja letal, po besedah namestnice glavnega izvršnega direktorja Barbare Perko Brvar želijo približati mladim, ki so na začetku karijerne poti, in jim predstaviti delo, ki ga opravlja širok nabor strokovnjakov, kot so kleparji, ličarji, strojni in elektrotehnik ter inženirji in drugi poklici tehnične smeri. Obiskovalcem so tudi pojasnili, da imajo lasten oddelek tehničnega izobraževanja.

Visoke cene nepremičnin

Statistični urad ugotavlja drugo največjo podražitev stanovanjskih nepremičnin v zadnjih letih. Ponudba je skromna, pravita sogovornika, ki tako pri cenah ne pričakujeta bistvenih sprememb.

ANA JAGODIČ DOLŽAN

Kranj, Podhom – Cene stanovanjskih nepremičnin so se lani v letni primerjavi zvišale za 11,3 odstotka. Najbolj so narasle cene rabljenih stanovanj, in sicer za 12 odstotkov, malenkost manj so se podražile rabljene družinske hiše, pri novih stanovanjih je bilo zvišanje 5,7-odstotno, pri novih družinskih hišah pa 2,4-odstotno.

»Razlog za porast cen tako na regionalnem kot nacionalnem nivoju je v skromni ponudbi in veliki potrebi po novozgrajenih nepremičninah,« nam je razložil Jan Bobnar iz družbe Nepremičnine Kranj. Na

Gorenjskem so po njegovih navedbah najvišje cene v Kranju, Radovljici, Škofji Loki, na Bledu, v Kranjski Gori in Bohinju, najnižje pa na Jesenicah in v Trzinu. »V turističnih krajih poleg domačinov po nepremičninah povprašujejo ljudje, ki iščejo nepremičnino za odvajanje turistom oziroma za potrebe vikenda,« je pojasnil sogovornik.

V Nepremičninski agenciji Vidic smo izvedeli, da so se cene v turističnih krajih približale tistim v prestolnici. »Posebej izstopa Kranjska Gora, kjer se stanovanja prodajajo kot po tekočem traku in za katera so kupci/investitorji

pripravljene seči najgloblje v žep. Cene nepremičnin v turističnih občinah tako žal niso več dosegljive občanom, predvsem mladim družinam, pri katerih je nakup odvisen od njihove kreditne sposobnosti,« pravi Nadja Vidic. »Z zviševanjem obrestnih mer je v začetku letošnjega leta sicer opaziti trend upada prodaje nepremičnin, predvsem tistih, pri katerih namen ni investicija. Prav tako se cene takšnih stanovanj v prvem trimesečju letošnjega leta počasi znižujejo, vendar le v okoliških krajih turističnih občin, saj so cene stanovanj v preteklem letu zaradi njihove bližine

glede na pretekla leta precej narasle.« Kot nam je še povedala, je ponudba na trgu nepremičnin trenutno najbolj okrnjena v zadnjih petih letih. »Povpraševanje daleč presega ponudbo, in dokler bo tako, se cene nepremičnin na Gorenjskem prav dosti ne bodo spremenjale. Da bi mladi lahko ostali v svojem rodnem kraju, vidim rešitev predvsem v načrtovanju in gradnji neprofitnih občinskih stanovanj ter večji angažiranosti občin po uveljavljanju predkupnih pravic na nepremičninah, ki jih nato ponudijo mladim v dolgoročen najem,« razmišlja pravica Nadja Vidic.

PRIHAJA ROSEHILL FOODPARK
EISENTRATTEN/AVSTRIJSKA KOROŠKA

PRIDRUŽI SE NAŠI DELOVNI EKIPI!

OD 1.800 €
BRUTO

rosehill.at/jobs-karriere

WURGER KING NORDSEE ROSTERER PASTA FRESH

Novi načelnik jeseniških policistov

Sredi meseca je vodenje Policijske postaje Jesenice prevzel Milan Radonjić.

URŠKA PETERNEL

Jesenice – Policijska postaja Jesenice ima novega načelnika, sredi meseca je to postal Milan Radonjić. Svojo policijsko pot je začel leta 1999

Milan Radonjić, novi načelnik Policijske postaje Jesenice

/ Foto: PU Kranj

na Policijski postaji Trzič, bil je policist, lokalni kriminalist in pomočnik načelnika.

»V svoji karieri posebno pozornost namenjam zlasti področju kriminalitete, pri čemer veljavo dajem zakonitosti, strokovnosti in učinkovitejšemu delu policistov,« je povedal.

»Ocenjujem, da je enota v preteklosti delovala dobro, vedno pa obstajajo možnosti za še kvalitetnejše delo,« je ocenil. Ob tem je opozoril zlasti na nekatere varnostne

izzive, med drugim na povečano število vlomov. »Decembra lani in januarja letos smo na območju občin Jesenice in Žirovnica obravnavali več kaznivih dejanj vlomov v stanovanjske objekte, ki so

zagotovo vplivali na splošno varnost na tem območju,« je dejal in ob tem poudaril, da so s policijskim delom v skupnosti in veliko mero odzivnosti in skrbnosti slehernega občana pripomogli k zmanjšanju te problematike.

Ob tem bo delo policistov tudi v prihodnje usmerjeno na vsa področja policijskega dela, pri čemer po Radonjićevih besedah želijo prisluhnuti občanom in delo prilagoditi okolju, v katerem enota deluje.

Nepazljivemu žičničarju pogojna kazen zapora

Zdaj že upokojeni žičničar je priznal, da je pred petimi leti zaradi njegove nepazljivosti s sedežnice na Krvavcu več metrov globoko padla smučarka iz Madžarske.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Na kranjskem okrožnem sodišču so pred kratkim na pogojno zaporno kazen obsodili nekdanjega žičničarja na Krvavcu zaradi ogrožanja posebnih vrst javnega prometa oziroma kršnje predpisov in povzročitev nesreče iz malomarnosti. Ker pri delu ni bil dovolj pozoren, se je hudo poškodovala madžarska smučarka.

Iz opisa nesreče v obtožnici izhaja, da se je madžarska smučarka srednjih let januarja 2018 pri vstopu na dvosedežnico Zvoh na Krvavcu nerodno zapletla. Ker obtoženi žičničar tega ni opazil, se je smučarka, ki je na sedežnici obvisela, peljala še približno sedemdeset metrov in potem padla več metrov globoko. Utrpela je hude telesne poškodbe, ni pa bila v smrtni nevarnosti.

Zdaj že upokojenec iz Kranja je na predobravnavnem naroku na Okrožnem sodišču v Kranju krivdo priznal in dogodek obžaloval. »Krivdo priznavam. Zelo obžalujem, da je do nesreče prišlo.

Madžarska smučarka je s sedežnice padla več metrov globoko. Slika je simbolična. / Foto: arhiv GG

Kaj morem, kaj takega se mi je zgodilo edinkrat v 28 letih, kar sem upravljal žičnico,« je dejal okrožni sodnik Andriani Ahačič.

Za očitano kaznivo dejanje, ki je imelo za posledico hudo telesno poškodbo, je zagrožena kazen zapora do pet let, vendar je sodišče upokojenega žičničarja obsodilo na pogojno kazen sedem mesecev zapora, ki mu

je ne bo treba prestajati, če v dveh letih po pravnomočnosti sodbe ne bo storil podobnega kaznivega dejanja. Takšno kazen je zaradi takojšnjega priznanja krivde tudi predlagal okrožni državni tožilec Tilen Demšar. »Upoštevala sem obdolženčvo iskreno kesanje ob priznanju krivde, njegovo nekaznovanost v preteklosti in dejstvo, da se mu je nesreča

pred petimi leti pripetila prvič v njegovi dolgoletni žičničarski karieri,« je po izreku sodbe povedala sodnica Ahačičeva. Sodba je pravnomočna, saj se je obtoženi že na sodišču odrekel možnosti pritožbe na višino dosojene kazni. Sodišče je Kranjčana, ki ima nizko pokojnino, oprostilo plačila stroškov kazenskega postopka, plačati pa mora 112 evrov sodne takse.

Med kršitelji tudi vinjeni motoristi

V enotedenskem nadzoru motoristov in drugih voznikov enoslednih vozil so ustavili tudi šestnajst voznikov, ki so vozili pod vplivom alkohola. Na Gorenjskem med preizkušanimi motoristi ni bil nihče alkoholiziran.

SIMON ŠUBIC

Ljubljana, Kranj – Slovenska policija je objavila rezultate poostrenih nadzorov, ki so prejšnji teden na območju celotne države potekali v času preventivne akcije za večjo varnost voznikov enoslednih motornih vozil. V tednu dni so ugotovili 285 kršitev.

Policisti so v sedmih dneh preverili 1394 voznikov enoslednih motornih vozil. Ugotovili so 285 kršitev, od tega so v 143 primerih izrekli le opozorilo. Z alkotestom so preizkusili 722 voznikov enoslednih motornih vozil in ugotovili, da jih je bilo 16 pozitivnih na prisotnost alkohola. Pod vplivom alkohola do 0,52 mg/l alkohola v izdihanem zraku so vozili štiri vozniki, nad 0,52 mg/l pa dvanajst. Pri 32 voznikih so ugotovili neuporabo čelade, v času akcije

Slovenski policisti so prejšnji teden zasegli kar 26 enoslednih motornih vozil. Slika je simbolična. / Foto: Tina Dokl

pa so zasegli kar 26 enoslednih motornih vozil.

In kako je bilo na Gorenjskem? Gorenjski policisti so

v času akcije ustavili 140 voznikov enoslednih motornih vozil. Odredili so jim 91 preizkusov alkoholiziranosti in

prav nihče ni bil pod vplivom alkohola. Ugotovili so trideset kršitev cestnoprometnih predpisov, za kar so izdali dvajset plačilnih nalogov, izrekli devet opozoril in napisali en obdolžilni predlog. »Policisti svetujemo, da v prvi vrsti vozniki enoslednih vozil poskrbite za ustrezne pnevmatike. Jutranje temperature so še zelo nizke, cestne površine hladne, lahko tudi spolzke, mokre ali poledenele. Zato hitrost vožnje prilagodite stanju in lastnostim vozišča, gostoti prometa in vozite na primerni varnostni razdalji. Motoristi, kolesarji, vozniki e-skirojev, bodite vidni in uporabljajte ustrezno zaščitno opremo. Na pot z enoslednim vozilom pojdite le trezni,« je ob tem sporočil Roland Brajčič, predstavnik za odnose z javnostmi Policijske uprave Kranj.

GORIČANE

Goričane, tovarna papirja Medvode, d.d.

DELAVEC V PROIZVODNJI (m/ž)

Naloga: delo v proizvodnji

Pričakujemo:

- izobrazbo tehnične smeri (strojna, elektro ...)
- zaželene so izkušnje z delom v proizvodnji
- samostojnost pri delu

Nudimo:

- zaposlitev za določen čas z možnostjo zaposlitve za nedoločen čas
- 4-izmensko delo
- redno plačilo, mesečna stimulacija, božičnica
- urejene odnose in delovno okolje
- vključitev v kolektivno dodatno pokojninsko zavarovanje
- vključitev v kolektivno zdravstveno zavarovanje
- »Prva Zdravje Specialisti«
- nezagodno zavarovanje

Ste se prepoznali? Vabimo vas, da se prijavite.

Prijava na delovno mesto

Kandidate, ki ustrežete razpisnim pogojem, vabimo, da svojo predstavitev pošljete na naslov: **Goričane, tovarna papirja Medvode, d. d., Ladja 10, 1215 Medvode, ali na e-naslov: petra.hunjadi@goricane.si.**

Družba izhaja iz ene najstarejših slovenskih papirnic, ki je bila ustanovljena leta 1740. Deluje v visokospecializiranem segmentu izredno kakovostnih, nemasovnih in nizkogramskih papirjev. Proizvodni program obsega specialne papirje v gramaturnem območju od 37 do 150 g/m². S svojo blagovno znamko SORA je prisotna v 40 državah sveta. Družba ima certifikate ISO-9001, ISO 14001, FSC®, PEFC in ISEGA. Proizvodi so namenjeni za tisk navodil v farmaciji in kozmetiki, za tisk knjig, promocijskih materialov, verske literature, tehničnih priročnikov, etiket, embalaž.

GG+

AKTUALNO
POGOVOR
ZANIMIVOSTI
ZGODBE
RAZGLLED

Bila je ljubezen na prvi pogled

Gradu Dvor v Preddvoru res ne manjka več veliko in bo zasijal v vsej svoji prerojenosti. Zlasti nova fasada je močno nadgradila videz že tako zanimivega gradu. Središče kraja je z njegovo obnovitvijo veliko pridobilo.

ALENKA BRUN

Tako imenovana grofica in grof, Tanja Šubelj in Florjan Sušnik iz Zavoda za kulturo, turizem in kulturno dediščino Grof in grofica, sta pred Preddvorom delovala na dvorcu Štatenberg pri Makolah. Združil ju je splet okoliščin, saj oba zelo zanimajo starine. »'Grof' je res strasten zbiratelj starin,« pravi Tanja Šubelj. Prav njun je tudi dvorec Rus v Lukovici. V celoti sta ga prenovila. In že takrat sta razmišljala o tem, da bo prej ali slej prišlo do tega, da starin na trgu ne bo več mogoče dobiti. Šubljeva pojasni, da predvsem Američani kupujejo vse, kar se kupiti da. Tako sta sklenila, da kupita čim več starin, kolikor sta

bila pač v danem trenutku finančno zmožna, in jih shranila. Potem je Tanja zbolela za rakom, Florjana je zadelo kap in sledilo je obdobje, ko sta se začela zavedati, da bo treba nekaj narediti. Tanja Šubelj je znana tudi kot slepa grofica, saj jo je doletela še redka dedna bolezen, ki ji je tako rekoč vzela vid – vidi le odstotek vidnega polja, a to njenemu življenju ni odvzelo iskristivosti.

Njuna zgodba in sosledje dogodkov v življenju sta ju pripeljala do odločitve, da bosta poiskala grad na domačih tleh, ki pa mora biti v dobrem stanju, da bosta vanj lahko postavila pohištvo. Tako sta prišla na Štatenberg, začela sicer pisati svojo zgodbo, a ta se žal ni izšla. In pot ju je potem

nekega lepega dne pripeljala v Preddvor, kjer sta najprej zagledala grad Hrib. Želela sta več informacij. Oglasila sta se na občini, kjer pa so jima predstavili grad Dvor. Šubljeva se je takoj zaljubila vanj. Pravi, da ima grad neko posebno energijo.

Pisalo se je leto 2021

»Začeli smo februarja, julija je bilo spodnje nadstropje narejeno. S tem, da smo odstranili lesno gobo in delali vse pod budnim očesom zavoda za spomeniško varstvo. Uspelo nam je tudi s pomočjo prijateljev in njihovega prostovoljstva. Sedaj je narejeno že zgornje nadstropje, v spodnjem pa imamo staro trgovino (kakor je bilo to videti nekoč), čarovniško sobo, v kateri prikažemo, kako so izdelovali zdravila iz rož, staro lekarno ... Izveste marsikaj o zobozdravstvu, pulmologiji ... Imamo še malo beneško sobo, ki je povezana s kavarno, ki gosti pogovorne večere, predstavitve knjig, številne zanimive dogodke. Zgoraj pa imamo poročno sobo, kar nekaj sob, od katerih vsaka nosi ime po eni od »grofic«, ki jih sicer lahko v gradu tudi srečate,« pripoveduje Tanja Šubelj in našteva naprej: »Imamo glasbeno, cvetlično, rusko, lovsko, grofovo, Wurzbachovo sobo. Sobo z oblačili, salon, beneško spalnico ...« Pove, da snemalne ekipe kar veliko povprašujejo po različnih snemanjih v gradu. »Posojava tudi nekatere predmete, na primer

Poročna soba je dobila svoj prostor v prvem nadstropju gradu. / Foto: Alenka Brun

dva 'grofovski stola', ki ju sicer lahko vidimo v kavarni.« V gradu domujeta tudi vinska klet in grajska tiskarna. Marsikateri dogodek ob lepem vremenu gostita grajski park in terasa. Dvorišču gradu manjka le še malo, da bo urejeno, terasi pa se tudi še obetajo izboljšave.

Ko poslušamo Šubljevo, nekako izluščimo, da je vse skupaj pravzaprav ena velika razstava, namenjena ljudem, obiskovalcem gradu Dvor. »Danes lahko posamezno sobo postavimo v katero koli obdobje – umaknemo pohištvo in postavimo drugo. Hkrati pa grad ne propada, se odpira in postaja zanimiv za ljudi,« pojasni Šubljeva. »Pri nas se poleg tega, da se vsega nagledate, lahko vsega tudi dotaknete. Velikokrat ga 'preoblečemo'.

Če pridete enkrat, naslednjič ni enako.« Meni, da grad sicer pripada kraju, v katerem stoji, saj ko nas ne bo več, bo grad še vedno tu. Z »grofom« sta samo njegova najemnika, doda. Predvsem pa želita dokazati, da v slovenskem prostoru gradovi potrebujemo vsebino.

Grad je dobil poročno sobo

Računajo, da bodo letos začeli v gradu tudi poročati. V zvezi s tem ima »grofica« veliko idej, zlasti pa jo navdušujejo tematske poroke. Ker v gradu urejajo kapele, se bodo pari lahko poročali tudi v njej. Še vedno pa je grad primarno na voljo za ogled, kar »grofu in grofici« največ pomeni.

Včasih kdo omeni, da se mu zdi prostor kičast.

Šubljeva se zasmee, da bi bilo to super, če bi imela denarsko namreč t. i. kiča ne premoremo, nadaljuje. »Barok je bil najdražji,« nas pouči. Doda, da imata sicer pohištvo iz več obdobjev; nekaj odličnih, izjemnih kosov, nekaj pa takih, ki so prilagojeni času. Najbolj dragocen in njej ljub kos na gradu Dvor je glasbena omara, ki jo zagledamo takoj ob vhodu v grad. Datira v leto 1902. Je tridelna z dvema bobnoma in izjemno redka.

In kaj odgovorita, ko ju vprašajo, od kod denar, da si vse to lahko privoščita? »Eni gredo po svetu, drugi imajo kak drug konjiček, midva pa zbirava starine. Pa še dobro znava kupiti,« zaključuje življenja polna »grofica« Tanja Šubelj.

Tanja Šubelj v eni izmed urejenih sob v prvem nadstropju

/ Foto: Alenka Brun

Kultura

Pisatelj, kolumnist, scenarist in režiser Miha Mazzini s knjigo Osebno na Jesenicah Stran 14

Zanimivosti

Monografija o nadškofu dr. Jožefu Pogačniku, Mlinarjevem Jožefu iz Kovorja Stran 15

Zanimivosti

Klekljarica iz Železnikov Matilda Thaler ustvarja klekljano planinsko cvetje. Stran 16

Od petka do petka

Če do jutri ne bo dogovora o plačnem stebru v zdravstvu, bodo v nedeljo zdravniki nadaljevali stavko, napovedujejo v Fidesu. / Foto: arhiv GG/Tina Dokl

Hrvaški predsednik vlade Andrej Plenković je bil na delovnem obisku pri slovenskem predsedniku vlade Robertu Golobu. / Foto: Nebojša Tejić/STA

Srečanje predsednice republike Nataše Pirc Musar z varuhom človekovih pravic Petrom Svetino / Foto: Bor Slana/STA

Bodo zdravniki v nedeljo nadaljevali stavko

SIMON ŠUBIC

Slovenija zanima plinski terminal na Krku

V torek sta se na Brdu pri Kranju srečala slovenski in hrvaški premier Robert Golob in Andrej Plenković ter se dogovorila za podpis solidarnostnega sporazuma o oskrbi s plinom. Slovenija je ob tem izrazila interes za sodelovanje pri povečanju zmogljivosti plinskega terminala na Krku in plinovodov. Premierja sta spregovorila tudi o Nuklearni elektrarni Krško (Nek), pri kateri imata obe strani interes, da zgradijo drugi blok elektrarne. Po mnenju Goloba je sicer na področju jedrske tehnologije glavna tema to, ali jo bo Evropski uniji uspelo uvrstiti med čiste tehnologije in tudi zagotoviti sredstva za njen razvoj. »Ko bodo te rešitve znane, se bodo tudi vrata za konkreten projekt v Krškem bistveno bolj na široko odprla,« meni Golob. Govorila sta tudi o sodelovanju na gospodarskem področju in migracijah.

V Fidesu vztrajajo pri stavki

V sindikatu zdravnikov in zobozdravnikov Slovenije Fides vztrajajo pri nadaljevanju stavke 2. aprila, če plačni steber v zdravstvu in socialnem varstvu ne bo oblikovan do

jutri do polnoči, kot predvideva oktobrski stavkovni sporazum. Vlada je sicer v sredo pred nadaljevanjem pogajanj z reprezentativnimi sindikati zdravstva in socialnega varstva predstavila svoj predlog koncepta plačnega stebra, ki ga v sindikatih ocenjujejo za nepopolnega in ne dovolj konkretnega. Tudi Fides je vladi že v torek poslal svoj predlog dogovora o plačnem stebru v zdravstvu in socialnem varstvu, a le za zdravnike, ostale sindikate pa pozval, naj predlog dopolnijo. »Na vladni strani menimo, da je stavka popolnoma nepotrebna, gre tudi za to, ali je zakonita ali ni,« pa pravi minister Danijel Bešič Loredan. Kot je poudaril, se vlada skupaj pogaja z reprezentativnimi sindikati zdravstva in socialnega varstva in da je ključni datum za oblikovanje stebra 30. junij. Vlada je sicer sindikate zdravstva in socialnega varstva prejšnji teden obvestila, da bodo plačni steber oblikovali do 1. junija, in ne do 1. aprila, v zakonodajni postopek pa bi ga vložili do 30. junija.

Slaba dostopnost za invalide

Varuh človekovih pravic Peter Svetina je v torek predsednici republike Nataši Pirc Musar predstavil posebno poročilo o dostopnosti centrov za socialno delo

(CSD) za gibalno in senzorno ovirane invalide. Varuh ugotavlja, da imajo le tri četrte od skupaj 63 enot CSD po državi urejen dostop za gibalno ovirane, 18 enot pa nima primernih sanitarij, so sporočili iz urada predsednice republike. Dostopnost za senzorno ovirane je še bolj skrb vzbujajoča. V času nastajanja poročila namreč nobena enota CSD ni zagotavljala reliefnih napisov in simbolov ter napisov v Braillovi pisavi, enako je s prikazovalniki pisnih informacij, predvajalniki z videoposnetki pomembnih informacij v znakovnem jeziku in s podnapisi. Varuh je v ospredje postavil tudi nekaj neprimernih odzivov iz enot CSD, ki kažejo na ponižujoč odnos do invalidov in varuha. »Ljudje in država si ne smemo dovoliti brezbriznosti do ranljivih skupin. Pričakujem, da bodo vlada in enote CSD poročilo Varuha človekovih pravic obravnavale zelo resno in čim prej odpravile diskriminatorne pomanjkljivosti,« je poudarila predsednica.

Zbiranje podpisov za omejitev mandatov

Predsednica državnega zbora Urška Klakočar Zupančič je odločila, da se bo zbiranje podpisov volivcev za vložitev predloga do polnitve zakona o lokalnih

volitvah začelo 3. aprila. Gre za pobudo Piratske stranke, da županom mandate omejijo na največ dva zaporedna. S tem bi po njihovem dosegli »zmanjšanje nepotizma in korupcije na lokalnem nivoju ter krepitev demokracije, ki jo ogroža prevelika akumulacija moči obstoječih županov«. Do 1. junija morajo zbrati pet tisoč podpisov volivcev.

Dežmana odpustili

Nekdanji direktor Muzeja novejšje zgodovine Slovenije Jože Dežman je v sredo javnost obvestil, da je v torek prejel odpoved pogodbe o zaposlitvi. »Včeraj sem javnosti sporočil, da razen prepovedi dela še nisem prejel nobenega drugega uradnega obvestila, danes pa mi je bila po posebni kurirki vročena redna odpoved pogodbe o zaposlitvi iz razloga nesposobnosti,« je sporočil medijem. Dežman je bil po ustanovitvi Muzeja novejšje in sodobne zgodovine Slovenije preza-poslen v novi muzej, a je pozneje, kot je razložil, prejel odredbo o neprihajanju na delo. »Torej ne smem delati, prejemam pa direktorsko plačo. Postopanje z mano sodi v kategorijo izbrisa. Ne prejemam nobenih muzejskih obvestil, nisem vabljen na noben sestanek, vzeta mi je bila volilna pravica itd.,« je zapisal v torek zjutraj.

Slovinci v zamejstvu (896)

Čezmejno sodelovanje

JOŽE KOŠNJEK

med sosedi

V začetku tedna so kar trije predstavniki slovenske politike obiskali Slovence na Koroškem. V ponedeljek je bil gost Katoliškega doma prosvete v Tinjah bivši predsednik Republike Slovenije Borut Pahor. Pogovor z njim je vodil domačin iz Podjune, svetnik v Koroški kmetijski zbornici Štefan Domej. Nekdanjemu predsedniku, ki je bil v svojih mandatih pogosto na Koroškem, bo Skupnost koroških Slovencev in Slovencev podelila letošnjo Kugyjevo nagrado.

V torek in v sredo sta bila na Koroškem minister za Slovence v zamejstvu in po svetu Matej Arčon in minister za kohezijo in regionalni razvoj dr. Aleksander Jevšek. V Globasnici, ki je ena od najbolj dvojezičnih občin na južnem Koroškem,

sta se najprej pogovarjala s sedanjim in verjetno tudi prihodnjim koroškim deželnim glavarjem dr. Petrom Kaiserjem. Glavne teme pogovora med deželnim glavarjem in ministrom Arčonom so bile dvojezična predšolska vzgoja, kakovostno poučevanje slovenščine v celotnem šolskem obdobju in možnosti za pomoč iz Slovenije ter reforma sodstva. Nedavno sprejeta sprememba deželnega zakona o izobraževanju in varstvu otrok postavlja v negotov položaj zlasti zasebne dvojezične vrte. Deželni glavar dr. Peter Kaiser je napovedal, da bodo te teme pomemben del pogovora o novi vladajoči koaliciji za prihodnji mandat. Sprejel je predlog slovenskega ministra za redna letna srečanja med deželnim

Slovenska ministra in koroški deželni glavar s slovensko govorečimi župani, predstavniki slovenskih organizacij in slovenskim generalnim konzulom v Celovcu po pogovorih v Globasnici / Foto: Urad vlade za Slovence v zamejstvu in po svetu

glavarjem, slovenskim ministrom in predstavniki slovenske manjšine.

Ministra Arčon in Jevšek sta se v Globasnici pogovarjala tudi s slovensko govorečimi župani in podžupani ter z drugimi političnimi predstavniki slovenskega rodu. Za obe strani je pomembno čezmejno sodelovanje in

projekti Interreg programa Slovenija – Avstrija. Do leta 2027 bo na voljo 57 milijonov evrov. Geopark Karavanke je dober primer sodelovanja partnerjev in občin z obeh strani meje. Slovenska ministra sta se seznanila tudi z uspešnim delovanjem Zadruga in Slovenskega kulturnega doma Pliberk ter se

pogovarjala s pliberškim županom in z lastnikom smučišča na Peci Francem Skukom. V sredo se je minister Arčon pogovarjal s celovško-krškimi škofom slovenskega rodu dr. Jožetom Marketzom in obiskal Narodopisni inštitut Urban Jarnik in Višjo šolo za gospodarske poklice v Št. Petru.

Po svetu

Kako se dela zgodovina

Po svetu se kar naprej nekaj dogaja. In ko se enkrat zgodi, postane zgodovina. Tisti, ki zgodovino delajo, njeni akterji, to počnejo v utvari, da se godi po njihovi volji. Pa se ne. Kar se zgodi, ni po volji nobenega od njih ...

MIHA NAGLIČ

Temeljno spoznanje

O načinih in rezultatih zgodovinskega dogajanja razmišlja filozofija zgodovine. Zgodovinarji sami, še posebej pa filozofi se trudijo razložiti, kako se dela zgodovina. Eno boljših razlag, kar jih poznam, je zapisal Marxov prijatelj Friedrich Engels, ko je razmišljal o razliki med zgodovinskim razvojem v naravi in družbi. »Toda razvojna zgodovina družbe se v eni točki izkaže za bistveno drugovrstno od narave. V naravi so – kolikor pustimo v nemar učinkovanje človeka nazaj na naravo – zgolj brez zavestni slepi agensi, ki učinkujejo drug na drugega in v katerih izmenični igri pride do veljave obči zakon. Od vsega, kar se zgodi – niti od brezštevilnih navidezniških naključnosti, ki postanejo vidne na površju, niti od končnih rezultatov, ki potrjujejo zakonitost znotraj teh naključnosti –, se nič ne godi kot hoten zavesten smoter. Nasprotni temu so delujoči v zgodovini družbe sami z zavestjo obdarjeni ljudje, delujoči s premislekom ali strastjo, prizadevajoči se za določene smotre; nič se ne zgodi brez zavestne namere, brez hotenega cilja. Toda ta razloček,

naj bo za zgodovinsko preiskovanje zlasti posameznih dob in dogodkov še tako pomemben, ne more nič spremeniti dejstva, da tok zgodovine obvladujejo notranji obči zakoni. Zakaj tudi tu vlada na površju, kljub zavestno hotenim ciljem vseh posameznikov, na splošno navidez naključje. Le redko se zgodi hoteno, v večini primerov se križajo in si oprekajo ti mnogi hoteni nameni ali so ti nameni sami že vnaprej neizvedljivi ali sredstva nezadostna. Tako trčenja brezštevilnih posamičnih volj in posamičnih delovanj porode na zgodovinskem področju stanje, ki je čisto analogno tistemu, ki vlada v brez zavestni naravi. Nameni dejanj so hoteni, ampak rezultati, ki dejansko sledijo iz dejanj, niso hoteni, ali kolikor se sprva vendarle zdi, da ustrezajo hotenemu cilju, imajo naposled čisto druge posledice od hotenih.« Tako je razmišljal Engels v knjižici z naslovom Ludwig Feuerbach in konec klasične nemške filozofije, prvič je izšla leta 1886. Štiri leta pozneje (1890) je v pismu Josefu Blochu svoje razmišljanje povzel še krajše in še bolj jedrnat. »Drugič pa se dela zgodovina tako, da končni rezultat zmeraj izhaja iz konfliktov mnogih posameznih volj, od katerih je spet vsaka

od množice posameznih življenjskih razmer narejena za to, kar je; to je torej brez števila sil, ki se križajo med seboj, neskončna grupa paralelogramov sil, iz katerih izhaja rezultanta – zgodovinski dogodek –, ki ga je spet mogoče gledati kot produkt neke moči, ki kot celota deluje nezavedno in brez volje. Zakaj kar hoče vsak posamezni, preprečuje vsak drug, in kar izide nazadnje, je nekaj, česar ni hotel nobeden. Tako poteka dosedanja zgodovina na način naravnega procesa in je tudi bistveno podvržena istim gibalnim zakonom ...«

Aktualno stanje

»Zakaj kar hoče vsak posamezni, preprečuje vsak drug, in kar izide nazadnje, je nekaj, česar ni hotel nobeden.« Mar ni to sijajna misel? Uporabimo jo za poskus razlage aktualnega dogajanja v Ukrajini. Putin jo je napadel z namenom, da bi jo pokoril, a mu to očitno ne uspeva, ruska avantura postaja vse bolj sramotna in zločinska. Zelenski, ki je bil še pred leti kabaretni igralec, se je na čelu obrambe svoje države izkazal kot izvrstni voditelj, a si je težko predstavljati, da bi mu kdaj uspelo povrniti ozemlja, ki jih je zasedla Rusija, nazaj v ukrajinski okvir in pod ukrajinsko suverenost. Zlasti Krima ne. Zahod z ZDA na čelu

ima v tem dogajanju spet svoj račun. Predsednik Joe Biden vodi na ukrajinskih tleh svojo vojno z Rusijo. Ši Džinping podpira Putina, a se hkrati zaveda, da bi eskalacija tega konflikta ogrozila kitajski načrt, da do leta 2049, ob stoletnici komunistične Kitajske, ta postane najmočnejša država tega sveta. Putin sanja o ponovni vzpostavitvi nekdanjega ruskega in sovjetskega imperija, a bo, če bo tako slabo nadaljeval, ogrozil obstoj sedanje Ruske federacije. Amerika hoče ostati prva sila tega sveta in vidi ruski poraz kot prvi korak v onemogočanju kitajske ambicije, da prva sila postane ona ... Rečeno z Engelsom: kar hoče vsak posamezni od imenovanih treh predsednikov in njihovih zaveznikov, preprečuje vsak drug, in kar bo izšlo nazadnje, bo nekaj, česar ni hotel nobeden od njih ...

Končni rezultat

In kaj bo to, kakšen bo končni rezultat? Tega žal nihče ne ve, to bomo šele videli. V tem trenutku lahko samo upamo, da bo dosežen kompromis, ki bo prinesel vsaj začasni mir, in da se ne bo zgodil najslabši možni scenarij – jedrski spopad. Tudi slab mirovni kompromis je boljši od jedrske katastrofe.

Friedrich Engels (1820–1895) v starih letih, ko je zapisal tudi nekaj izvirnih pogledov na vprašanje, kako se dela človeška zgodovina / Foto: Wikipedija

Srečanje voditeljev BRICS: Brazilije, Rusije, Indije, Kitajske in Južne Afrike v Osaki, Japonska, 27. junija 2019. Lahko te države ogrozijo svetovni primat ZDA? / Foto: Wikipedija

Predsednika Biden in Ši Džinping sta se nazadnje srečala na vrhu držav G20 na Baliju, 14. novembra 2022. V resnici nista tako prijateljska kot na sliki. / Foto: Wikipedija

Nove knjige (678)

Céleste in Marcel

MIHA NAGLIČ

»Rad je imel takšen oddih, preden ga je posrkal mondeni Pariz. V takšnih trenutkih se je lahko zasanjal, potegnil na dan svojo beležnico in preprosto opazoval dogajanje, kot Reynaldov pes Zadig, katerega je visoko čislal, če sodimo po nekem pismu, ki ga je nanj naslovil ob podobni priložnosti. Imel je kaj videti: mladoživ, hrupen semenj ob zvokih džezovskega orkestra. Med balerinami Ballets russes je prepoznal Olgo Khokhlovo, novo ženo slikarja Pabla Picassa. In očitno sta Schiffova povabila same tridesetletnike, kvečjemu še štiridesetletnike. Ti pač niso nosili nageljna v gumbnici, temveč fraserske svilene šale. Moški – bronasto zagoreli, z zlatimi

prameni v laseh – so imeli lica ves čas raztegnjena v širok bel nasmeh. Nobene pleše ni bilo na spregled, nobene rdečega nosu, sršečih obrvi, visečih lic, vampov, vodenice, sivih las. Kako je to mogoče? So to mar zamolčani otroci Lionela Hauserja, Pierrea de Polignaca, Daniela Halevyja, Rotha, Cocteauja, Moranda? Ampak ti niso nikoli omenjali kakih otrok. In ženske! Kratko postriženi, beneško plavi ali vranje črni lasje so jim dajali poreden videz. Na sebi so imele obleke, ukrojene v A-linijo, in salomejke, okrašene z okrasnimi kamenčki, v naročju pa je ena imela grifona v večerni toaleti, druga pa čivavo, kot angleška kraljica. Nekatere so spominjale na gospe Greffhule, Straus, Scheikevitch, Elisabeth de

Clermont-Tonnerre, Colettie, knežna Soutzo. Vendar niso mogle biti one: od kod jim ta lička, te sočne ustnice, marcel-ondulirane trajne in oprsja kalibra ameriških zvezdnic? /.../ V tistem se je primajal ata Joyce, trebuh ga je komaj nosil, in po metal za sabo s svojim plaščem iz lodna. Čedalje več se

Jocelyne Sauvard, *Céleste in Marcel*, prevedla Vesna Velkovich Bukilica, Celjska Mohorjeva družba, Celje, 2022, 268 strani

je govorilo o Uliksešu, ki je omajal zakonitosti romanopisja, kar mu je po njegovem najbrž dajalo pravico, da se z dublinskim naglasom zade-re: 'Saj ga poznam, star pisatelj je!' Pa ne, da je ta debelokožec cikal name? 'Marcel, oh my dear, you so fine,

dragi Marcel, kakšna čast.'« (str. 226–227)

V gornjem odlomku je popisan eden zadnjih izletov Marcela Prousta v mondeni Pariz. Ta »pionir sodobnega romana« je večino svojih dni preživel v svojem stanovanju in v postelji, kjer je tudi pisal. A v gornjem opisu ni glavne junakinje te knjige: Prousto-

ve »pomočnice« Céleste, s katero sta skupaj preživela zadnja leta pisateljevega življenja. Ni bila njegova ljubica v smislu priležnice, bila je veliko več kot to, njuno razmerje je nabito z močno erotiko, ki pa se ne končuje v postelji. Kako pa se? Berite.

Ključ do vsega je v odnosih

Pred dobrim tednom smo v Občinski knjižnici Jesenice prisluhnili pogovornemu večeru s pisateljem Miho Mazzinijem. Zaprisežena knjigoljubka Monika Sušanjan je na Jesenicah rojenemu pisatelju, kolumnistu, scenaristu in režiserju postavila vrsto zanimivih vprašanj na temo njegovega zadnjega romana *Oseбно*.

IGOR KAVČIČ

Ne vem prav dobro, ali v knjižnicah obstaja polica »uspešnice«. Najbrž ne bi imela velikega smisla. Za knjige, ki se veliko berejo, običajno veljajo čakalne vrste in bi torej polica bila prej kot ne prazna. Roman *Oseбно* Mihe Mazzinija je od svojega izida konec lanskega poletja na bralnih lestvicah med najbolj brani knjigami. »Mazzinijev najbolj osebni roman doslej,« je v recenziji zapisal založnik Samo Rugelj. »To je brutalno iskrena pripoved odraslega moškega, v Sloveniji enega bolj znanih pisateljev in scenaristov, ki nedvomno preseneti s svojo osebnostjo, saj jo pred bralcem razgrinja na lahkoten način, tudi zabaven, čeprav je dogajanje močno tragično, dejansko na trenutke že kruto boleče.«

Kot v založbi Goga, kjer je roman izšel, zapišejo, knjiga ne bo priporočala čudežnih receptov, od hoje po Caminu in žerjavici, rituala ajavasko, odkrivanja prejšnjih življenj, šamanizma, feng shuja do desetdnevnega klečanja pri budistih – četudi je Miha vse to med pisanjem te knjige poskusil in opisal. Da gre predvsem za knjigo o odnosih. O razumevanju, poslušanju in pogovarjanju.

Iz pasive v aktivo

Tudi o svojem otroštvu in mladih letih, ki jih je preživel na Jesenicah, o svojih odnosih z ženskami, propadlih ljubeznih, stiskah moškega v njegovih letih v osebno izpovednem romanu piše Mazzini. Osrednji prostor v Občinski knjižnici Jesenice je bil poln do zadnjega

sedeža in – lahko bi rekli – predvprašanje, ki ga je zaprisežena bralka Monika Sušanjan namenila sogovorniku, je bilo: »Se pogosto vračate na Jesenice?« Da bolj poredko, je priznal pisatelj, saj na Jesenicah nima več bližnjih sorodnikov.

V romanu *Oseбно* bremo, da je preizkusil številne metode poglobljanja vase. »V knjižnicah imate kup knjig s čudežnimi metodami tipa 'eno leto do boljšega sebe'; pa mesec in zdaj že 'pet minut do boljšega sebe'. To v resnici ne deluje,« je v zanj značilnem slogu duhovit Mazzini. »Bil sem v zelo slabi koži in vsak znanec mi je rekel, kako sem slabo videti. Seveda so mi tudi vsi ponujali nasvete. Dajati nasvete drugim je najlepše – nič ne stane, če deluje, smo zmagali, če ne deluje, bomo svetovali kaj drugega. Predvsem sem se moral iz pasivne postaviti v aktivno pozicijo. Pojdi hodit po Caminu, po žerjavici, nekaj dni klečat k budistom ... Nekatero tovrstno izkušnje sem si zapisal, druge zavrgel, a so se nekako prikradle nazaj. Nazadnje sem si dejal, kaj pa, če bi vse to naredil, saj mi je bilo kot pisatelju jasno, da bom potem tudi napisal knjigo.« Hkrati pa je poudaril, da gre predvsem za knjigo o človekovih medsebojnih odnosih, ki so v Sloveniji prislovično slabi. Poglejmo samo razne komentarje na spletnih straneh.

Da se lahko vse uresniči, je utopija

Voditeljico pogovora je presenetilo, da je šel hodit po Caminu. Mazzini je povedal, da se v običajnem letu skoraj milijon ljudi iz

Miha Mazzini in Monika Sušanjan sta pripravila zanimiv večer o Mazzinijevem najnovšem romanu *Oseбно*. / Foto: Nik Bertonec

različnih smeri odpravi na to pot. Ko je v času epidemije hodil po tej poti, je bila ta precej prazna; da je bil dneve in dneve sam, vse je bilo zaprto. »Bilo je fenomenalno, srečal sem nekaj ljudi, ki so hodili. Pokimali smo si in šli naprej. Sem pa tudi dva dneva hodil z nekom, ki je bil vseskozi na videoklicu, kar ni zdržal samote. Da se ti zmeša.«

Bi kdaj pot ponovil? Miha Mazzini je prepričan, da bi tako, kot je bila, še kdaj ponovil, zagotovo pa ga ne mika iti v gnečo, ki je po epidemiji tam spet običajna. »Od vsake preizkušnje sem nekaj odnesel. Tudi ritual z ajavasko je bil zame izkušnja. Gre za ritual nekega očiščenja, s katerim obudite dobre spomine in na stvari začnete gledati nekoliko drugače. Pod vodstvom šamana popijete napitek, ki se mu reče

ajavaska, kar sicer povzroča tudi bruhanje in drisko, a se tudi na neki način očistite.«

»Ko danes pogledamo lestvico najbolj prodajanih knjig v Sloveniji, je na njej tudi vaša. Po drugi strani pa najdemo ogromno knjig za samopomoč, ki nas prepričujejo, da smo odgovorni za vse, kar se nam v življenju dogaja. Napisali ste, da to ni ena tistih knjig, ki bo lagala, da zmoreš vse sam, da si lahko zaželiš karkoli in vesolje ti bo izpolnilo sanje.« Monika Sušanjan vpraša sogovornika, on pa ugotavlja: »Tu so nas sistemsko prinesli naokoli. Dejansko verjamemo, da je vse v naši moči. Če mi verjamemo, da bomo z močjo svojega uma in željo vse uresničili, je to utopija. Najbolj prodajana knjiga v Sloveniji že desetletja je Afirmacije Louise Hay. Imate takega in takega raka, si zaželite, da ga nimate več – in ga ni več. Ta knjiga je verjetno pobila več ljudi kot druga svetovna vojna. Moja knjiga je za mesec, dva Louise Hay malo porinila dol, to moram priznati, ampak njena knjiga vam prodaja laž. Seveda je pomembno pozitivno razmišljanje, afirmacija in vse to, ampak ne v tem smislu, da ponavljaj pred ogledalom, da si lep, in postaneš lep, ali pa bogat sem, bogat sem – in obogatiš. Bog pomagaj, no.«

Ob tem poudarja, da je edini način, kako kot posamezniki in družba lahko obstajamo, prav v odnosih. »Lahko greš za deset let živeti v Nepal k budistom v votlino. Srečal sem nekoga, ki je bil tam, ko pa se je odpravil

nazaj domov, se je v Delhiju sprl s taksistom, ker ga je ta hotel ogoljufati. Lahko doživiš razsvetljenje, imaš pa težavo v odnosih. Največji dosežek je, da se v takem primeru povsem ne razjeziš, ampak ostaneš vljuden in ne postaneš popadljiv. Zelo težko je biti kultivirano jezen in razdražen.«

O bolečini odhoda

»Ena taka 'magdalenica' v knjigi pa je šesti razhod s partnerico Lenko iz Bratislave. Koliko je avtobiografskega v osebah v knjigi, mama in nona nista izmišljeni ...« sprašuje voditeljica, pisatelj pa odgovarja: »Pazil sem na to, da se ne bi kdo prepoznal in do sedaj je to šlo kar v redu skozi.« Gospa iz občinstva omenja imena Daša, Sara, Diva ... Te so se zagotovo prepoznale, Miha pa ob smehu občinstva doda: »Vse po vrsti me vabijo na zastrupljene koktajle.«

»Vsa ta zapuščanja ... Šokiran sem bil nad seboj, zakaj jaz vse to gledam. Hkrati pa je bilo jasno, da je ta bolečina tako huda ... Pravzaprav to ni bila le bolečina odhoda te ženske, ampak še nekega drugega odhoda. To je odhod, ki ga objokujem, a nima zveze s sedanostjo. Sem pa opazil, da sta bila bolečina odhoda in strah pred izgubo absolutno premočna za to, kar se je dogajalo. Neki mora nekaj biti v preteklosti ... In potem sem upal, da bodo neke metode pomagale. Največ sem pričakoval od desetdnevne meditacije.«

Na vprašanje, ali je pisanje dodatna terapija, neke

vrste dodatna metoda k meditaciji, Caminu, Miha Mazzini odgovarja: »Odpisno, kaj pišeš. Če sva midva pri dnevniku – če se vi slabo počutite in potem cel dan pišeta, kako se slabo počutite, potem bo konec dneva še slabše. Naj ostanem pri pisanju dnevnika. Načeloma je fino, da si pri dogodkih, ki vas izzirajo, zabeležite okoliščine – to pomaga. Mene je pisanje postavilo iz pasivne v aktivno pozicijo. O vsem tem je treba napisati knjigo – na delo torej. »Kaj je vam ta čas dal, če potegneva črto pod vse te metode in spoznanja?« Pisatelj najprej reče, da seveda novo knjigo. »Poskusil sem stvari, za katere nisem nikoli mislil, da jih bom, spoznal sem nekaj zanimivih ljudi. Saj pravim, če se iz pasivne pozicije premaknete v aktivno, tudi življenje postane tako.«

Branje zahteva pozornost

Na vprašanje, kakšna je prihodnost slovenske knjige, ali dovolj beremo slovenske avtorje in ali ti lahko živijo od pisanja, pa gost v jesniški knjižnici potrди, da se samo od pisateljevanja ne da živeti. Da je zelo pomembna dobrina, s katero ljudje razpolagamo, pozornost. »Beremo, da gledanje televizije raste, uporaba interneta prav tako, še posebno socialnih omrežij, vse raste ... Edino branje knjig pada. Zakaj? Razlog je enostaven, pride-te domov, prižgete radio, televizijo, odprete internet in vse deluje, odprta knjiga pa nima učinka, če je ne vzamemo v roke. Knjiga zahteva našo pozornost in to je največji hendikep zanjo. Ampak v možganih imamo dva sistema, eden je za kratkoročno pozornost in ga moramo hraniti s Twitterjem, Facebookom ..., drugi pa je za dolgoročno pozornost, da nekaj zdržema delamo nekaj ur – in knjiga je idealna za to. Na to ravnotežje moramo paziti v življenju, da nahranimo oba sistema, za kratkoročno in dolgoročno pozornost.«

Miha Mazzini je govoril še o marsičem v povezavi z njegovim romanom *Oseбно*, o raziskovanju pomenov iz lastne preteklosti, pisanju, ustvarjalnosti, umetni inteligenci. V Občinski knjižnici Jesenice vedno izveste več, 19. aprila bo gostja Monike Sušanjan avtorica kriminalk Rdeča kapica in Beli Volk Irena Svetek.

Na polno obiskanem pogovornem večeru je za glasbeni uvod poskrbela Diana Šimbera s harmonikarji iz Glasbene šole Jesenice. / Foto: Nik Bertonec

Zanimivosti

Mlinarjev Jožef, nadškof iz Kovorja

Kar nekaj pomembnih posameznikov v zgodovini Katoliške cerkve v Sloveniji je bilo rojenih na Gorenjskem. Med njimi zaseda pomembno mesto ljubljanski nadškof dr. Jožef Pogačnik, rojen septembra leta 1902 pri Mlinarju v Kovorju.

JOŽE KOŠNJEK

Sredi marca so v knjižnem središču Celjske Mohorjeve predstavili skoraj 600 strani obsegajočo monografijo o pomembnem, vendar zaradi različnih razlogov neupravičeno zamolčanem gorenjskem rojaku nadškofu dr. Jožefu Pogačniku. Rodil se je 28. septembra leta 1902 pri Mlinarju v Kovorju kot sedmi otrok Janeza Pogačnika iz Zvirč in Marije Perne s Povelj nad Trstenikom. Monografijo, prvo iz novonastajajoče zbirke Teološke fakultete iz Ljubljane in Celjske Mohorjeve z naslovom Testes temporum – Priče časov, je napisalo 19 uglednih piscev, ki ne pišejo le o srednji osebnosti, Mlinarjevem nadškofu iz Kovorja, ampak, kot je zapisal recenzent monografije prof. dr. Aleš Gabrič, »med odstiranjem Pogačnikove življenjske poti sledimo tudi razvoju Katoliške cerkve v Sloveniji, prav tako pa dinamiki povojnih odnosov med

Nadškof dr. Jožef Pogačnik, rojen leta 1902 v Kovorju

/ Foto: Nadškofijski arhiv Ljubljana

državo in največjo versko skupnostjo pri nas.«

Dr. Jožef Pogačnik, v mladosti tudi pisec poezije, ki je leta 1931 izdal zbirko Sinje ozare, je bil vpet v vihravo obdobje povojnih odnosov med jugoslovansko državo in Katoliško cerkvijo,

v različne poglede in trenja, ki so se glede tega vprašanja pojavljala tudi v Cerkvii sami, in v prizadevanja, da bi Cerkev ohranila svoj kolikor toliko avtonomen položaj v odnosih do države. Takratni ljubljanski škof in kasneje nadškof Anton Vovk je

dr. Pogačnika leta 1959 imenoval za generalnega vikarja škofije, na njegov predlog pa je leta 1963 tedanji papež Janez XXIII. imenoval Pogačnika za pomožnega škofa in po Vovkovi smrti julija istega leta najprej za apostolskega administratorja nadškofije in marca leta 1964 za nadškofa. »Prvi pastir« ljubljanske nadškofije je bil do 23. marca leta 1980, ko je bil za novega ljubljanskega nadškofa imenovan njegov prijatelj dr. Alojzij Šuštar. Nadškof dr. Jožef Pogačnik je dočkal Šuštarjevo imenovanje, dva dni kasneje, 25. marca pa je umrl. Tako Šuštarjevega posvečenja 13. aprila leta 1980 ni dočkal.

Nadškof dialoga in odpuščanja

Na predstavitvi monografije, na kateri so sodelovali ljubljanski nadškof metropolit msgr. Stanislav Zore, urednik monografije dr. Dejan Pacek, begunjski župnik in zgodovinar dr. Matjaž Ambrožič, Simona

Gregorčič, Brane Senegačnik in dr. Bogdan Kolar, so bile poudarjene nesporne nadškofove zasluge za uveljavitev sklepov drugega vatikanskega koncila v Katoliški cerkvi v Sloveniji. Tako je posvetil več kot tristo duhovnikov, spodbujal razmah verskega tiska in pastoralne ter katehetske dejavnosti. Ustanavljal je nove župnije in podpiral obnovo in gradnjo cerkva. Čeprav ga je oblast trikrat poslala v zapor, je v dobro Cerkve zagovarjal dialog z njo, kar v delu Cerkve vselej ni bilo dobro sprejeto. Spodbujal je delovanje Teološke fakultete v Ljubljani in se ostro postavil za njen obstoj, čeprav je bila leta 1952 osiromašena profesorjev in izločena iz sistema javnega izobraževanja. Urednik dr. Dejan Pacek je zapisal: »Pogačnik je v zadnjih letih nadškofovske službe do oblasti nastopal poudarjeno spravljivo. Na ta način je pomembno doprinesel k temu, da je slovensko katoliško občestvo – drugače

kakor hrvaško – jugoslovanski državni in družbenopolitični okvir sprejelo kot gotovo dejstvo.« Dr. Aleš Gabrič pa o nadškofovem odnosu do oblasti piše: »Obenem spoznavamo Pogačnikovo osebnost, ki, kljub temu da mu je bila z neutemeljenimi sodbami za več let odvzeta prostost, do svojih preganjalcev ni bil zamerljiv ter ni čutil sovraštva, temveč si je prizadeval za odpuščanje in spravo.«

»Na nadškofa dr. Jožeta Pogačnika neupravičeno pozabljam«, je dejal na predstavitvi monografije zgodovinar in begunjski župnik dr. Matjaž Ambrožič. »Morda tudi zato, ker je bil nadškof med dvema bolj znanima in izpostavljenima nadškofoma: Antonom Vovkom, ki je bil pod hudim pritiskom tedanjega režima, in dr. Alojzijem Šuštarjem, nadškofom v času slovenskega osamosvajanja in tranzicije. Zato je treba na novo ovrednotiti delo nadškofa dr. Jožeta Pogačnika.«

Od krošnjarja do trgovca, župana

Kulturno-umetniško društvo LIK Naklo je pripravilo razstavo o pomembnem Naklancu Mihaelu Staretu (1790–1872), ki si je imetje in ugled ustvaril z lastno sposobnostjo in delavnostjo. Bil je eden prvih slovenskih kapitalistov, ki so izšli iz kmečkega in kajžarskega okolja in so premoženje ustvarili na način prvotne akumulacije kapitala, ki so jo omogočale okoliščine in čas, v katerem je živel.

SUZANA P. KOVAČIČ

Nedavno razstavo s projekcijo in zanimivo razlago sta v Pavlinovi galeriji kulturnega Doma J. Filipiča v Naklem pripravila Damijan Janežič, raziskovalec krajevne zgodovine, in Ljuba Brajnik, nekdanja profesorica zgodovine na Gimnaziji Kranj. Janežič je odkril veliko zanimivega o Mihaelu Staretu, krošnjarju iz Strahinja, trgovcu in dolgoletnemu županu v Mengšu, lastniku mengeške pivovarne, tamkajšnje opekarne, več graščin ... Stare je bil tudi finančni vlagatelj, med drugim v alpsko železnico Brenner–Brixen. Brajnikova je predstavila čas in razmere, v katerih je živel Stare.

Rojen v Erjavčevi kajži

Avtor razstave Damijan Janežič je življenje in delo Mihaela Stareta podrobno opisal, povzetek je izdan tudi v zloženki. Kot pripoveduje: »Mihael Stare se je rodil 23. septembra 1790 v Erjavčevi

kajži v Strahinju. Osnovno šolo je leto in pol obiskoval v Trgu (Feldkirchen) na Koroškem. Kasneje sta z očetom krošnjarjem hodila po sejmihi in tako je začel spoznavati trgovanje. V času Ilirskih provinc se je zaradi napovedi Napoleonovega ukaza, da bodo mladi fantje morali v vojaško službo, komaj devetnajstleten leta 1809 poročil z Naklanko Nežo Markič. Čez tri leta se je z družino preselil iz Strahinja v Mengeš. V zakonu z Nežo

Mihael Stroj: Mihael Stare, okoli 1857, zasebna zbirka

so se mu rodili štirje otroci. Najmlajši sin Janez ga je nasledil v pivovarski obrti in postal najbogatejši Mengšan. V Mengšu je v hiši, ki se je imenovala pri Kramarju, odprl trgovino in gostilno. Po družinskem izročilu naj bi pivo varil že v času Ilirskih provinc, a je letnica 1818 objeljala kot začetek delovne pivovarne. V naslednjih letih je Mihael Stare pivovarno, ki je bila ena večjih v ljubljanski okolici, širil in posodabljal. Nasledili so jo sin Janez, njegova žena Marija in vnuk Julij. Po smrti pravnuke Julija ml. in zaradi omejitve prve svetovne vojne Staretova pivovarna ni bila več zmožna odplačevati posojila. Upravo je prevzela Ljudska posojilnica v Ljubljani in jo leta 1917 prodala pivovarni Union, ki jo je takoj po nakupu zaprla.«

Zgradil opekarno, kupil graščino ...

Za dograjevanje pivovarne je Mihael Stare zgradil opekarno. Ko je leta 1834

Od leve: Žiga Konjar, Ljuba Brajnik, Damijan Janežič, Mija Šubic Kramarič in Janez Škrlep / Foto: Alojzija Murn

pogorel trg Mengeš, je opekarno razširil, saj se je povpraševanje po opeki povečalo. Kasneje je prodajo razširila tudi v druge kraje kranjske dežele. Kot finančni vlagatelj je sodeloval pri gradnji ljubljanske železniške postaje in prisilne delavnice štirih odsekov železniških prog, med njimi Brenner–Brixen,

smodnišnice v Kamniku in drugje. V zakupu je imel razne davščine, kot so cestnine, mostnine, vodarine in užitnine. Kot nadaljuje Janežič: »Leta 1837 je kupil graščino Mengeš, v katero se je preselil z drugo ženo Marijo Jelovšek z Vrhnike. Rodilo se jima je sedem sinov in hčerka. Dve leti kasneje je Stare kupil dvorec

Mengeš in posest propadle graščine v Dragomlju. Dve leti pred smrtjo je kupil še grad Kolovec pri Domžalah. Umrl je 15. maja 1872.«

Na ogled tudi muzejski eksponati

Na odprtju razstave so sodelovali gimnazijski profesor in ljubiteljski igravec Žiga Konjar, ki je bral odlomke iz spominov in pričevanj o Staretovi rodbini, ljubiteljska slikarka Mija Šubic Kramarič, ki je naslikala Staretova portreta in podoba strahinjske kajže, kot naj bi bula videti rojstna kajža Mihaela Stareta, in direktor Muzeja Mengeš Janez Škrlep, ki je povedal še nekaj podrobnosti v zvezi s Staretom in mengeškim pivovarstvom ter posodil muzejske eksponate. Mestni muzej Mengeš je izdal tudi knjigo o Staretovih in njihovi pivovarni. Z glasbenim nastopom sta dogodek popestrili violinistki, učenki OŠ Naklo Neža Fajdiga in Vesna Kosem.

Zanimivosti

Nad Jordanijo povsem očarana

Študentki medicine Kaji Slabe se je lani novembra ponudila priložnost, da se prek Mednarodne zveze organizacij študentov medicine odpravi na izmenjavo v Jordanijo, kjer je opravljala klinično izpopolnjevanje v zasebni bolnišnici v Amanu.

MATEJA RANT

V Jordanijo si je Kaja Slabe želela že dlje časa, da bi tudi v živo spoznala družinskega prijatelja, s katerim je njena družina navezala stik ob obisku Jordanije pred desetimi leti. Medicinska izmenjava se je zato pokazala kot izvrstna priložnost, da se srečata, saj je v Jordaniji preživela ves mesec. Čeprav je dopoldneve večino preživljala v bolnišnici, ji je namreč ob popoldnevih in ob koncu tedna ostalo dovolj prostega časa za druženje in spoznavanje dežele, ki jo je očarala, še preden se je odpravila tja. »V Jordanijo sem šla že 'zaljubljena', zato tudi nisem doživela posebnega kulturnega šoka, kot bi pričakovala, saj mi je arabska kultura dokaj dobro poznana.«

Mednarodna zveza organizacij študentov medicine omogoča več vrst izmenjav, Kaja Slabe se je kot študentka šestega letnika odločila za klinično izmenjavo

Kaja Slabe je bila očarana tudi nad jordansko pokrajino. / Foto: osebni arhiv

na kirurgiji, tako da je večino časa preživela v operacijski dvorani. »Uvrstili so me sicer na plastično kirurgijo, a ker tovrstne operacije niso bile na programu vsak dan, sem imela možnost spremljati različne vrste operacij

– prva je bila transplantacija ledvice.« Kot pravi, ji je prisotnost ob operacijah prinesla nova znanja v kirurgiji, do neke mere pa se je seznanila tudi z njihovim zdravstvenim sistemom. »Čeprav težko primerjam z našim

javnim zdravstvenim sistemom, saj sem bila v zasebni bolnišnici, pa sem vseeno opazila določene razlike. Tehnična oprema je bila recimo v zasebni bolnišnici precej boljše kot v naših bolnišnicah, prostori pa so bili

starejši – v evropskih bolnišnicah najprej menjamo vrata, pri njih pa je to povsem pozabljena stvar,« navede eno zanimivih opažanj. Opazila je tudi, da so bili v omenjeni zasebni bolnišnici vsi v posameznem dnevu pregledani pacienti naslednji dan že uvrščeni v program operacij. Velik vtis je nanjo naredil še odnos do pacientov in tudi njihovih družinskih članov, saj se ji je zdel veliko bolj osebni; pri obravnavi pacientov vse temelji na dotiku, bližini, toplini. Kot zanimivo naključje v jordanski bolnišnici je omenila, da je prvi zdravnik, anesteziolog, s katerim je govorila, z njo začel govoriti hrvaško. »Študiral je namreč v Zagrebu,« se je posmejala in dodala, da je tako prvi dan govorila več slovensko kot angleško. Študijsko izmenjavo, je poudarila, bi priporočila vsakomur.

Celotno izkušnjo enomesecnega bivanja v Jordaniji je ocenila kot zelo pozitivno. »Vsak, ki je opazil, da sem tujka, je takoj pristopil in

mi ponudil pomoč, a na zelo nevsiljiv način.« V prostem času je raziskovala deželo in glavne znamenitosti, pri čemer se ji je zadnjih nekaj dni pridružil tudi fant. »Največji vtis so name naredile puščave, saj sem ugotovila, da o tem res nisem imela veliko znanja. Nisem si predstavljala, da je tako suha pokrajina lahko tako raznolika, da je toliko različnih puščav, da je v njih toliko raznolikih kamnin in uspeva toliko različnega rastja,« je priznala. Poskusila je veliko lokalnih arabskih jedi in tudi edino značilno jordansko jed, mansaf. »Meso se najprej dolgo kuha v lastnem soku, nato pa mu dodajo fermentirano mleko ali jogurt. Priprava je dolgotrajna, obvezno pa se je z rokami. Tradicionalno jo strežejo na porokah in večjih slavjih.« Predvsem pa si je deželo zapomnila po številnih prijaznih ljudeh, ki jim nikoli ni bilo težko odpreti niti vrat svojih dnevnihih sob, da bi ji ponudili gostoljubje.

Edina, ki kleklja planinsko cvetje

Devetdesetletna Matilda Thaler je edina klekljarica iz Železnikov, ki ustvarja klekljano planinsko cvetje. Pravzaprav je najbrž edina na svetu, saj ji ni znano, da bi to izdeloval še kdo.

ANA ŠUBIC

Klekljanja planinskega cvetja se je Matilda Thaler, ki je v začetku marca dopolnila devetdeset let, naučila od svoje mame Ane Triler. Prav ona je pred približno šestdesetimi leti prišla na idejo o klekljanjih rožah – v želji, da bi za Čipkarski dan, ki so ga v tistem času začeli prirejati v Železnikih, ustvarila nekaj novega. »Na prvem še ni razstavljala, za drugega pa je ustvarila klekljano marjetico. Vse si je sama spomnila. Z vrta je prinesla marjetico, si jo natančno ogledala, razdelila na dele in nato vse skupaj naklekljala. Res je bila 'brihtna', prav umetnica. Naslednje leto je dodala klekljano planiko, potem pa še encijan, rododendron in murko,« se spominja Matilda Thaler, ki izhaja iz rodbine pr' Kordež, v kateri se je umetniška žilica pojavila že pred več generacijami. Kasneje, ko je bila mama bolna, je hčer prosila za pomoč pri klekljanju. Matilda ji je izdelovala listke in prašnike ter

se postopoma še sama naučila zahtevnega postopka izdelave klekljanega cvetja. »Po mamini smrti sem jaz nadaljevala s tem in vse skupaj še malo izpopolnila.«

Planinske rože ustvarja brez vzorcev, »z glave«, ključno pa je, da obvlada tehniko ribic, ki so, kot je dejala, najtežje in jih znajo klekljati le redki. Sama se je z ribicami srečala že kot otrok v čipkarski šoli, ki je bila takrat na Racovniku. Koliko časa porabi za eno rožo, ne ve, saj vselej nakleklja večje število sestavnih delov, ki jih nato sestavi v rože. Na punklju pod njenimi spretnimi prsti nastajajo ribice oz. listki različnih velikosti, utrjeni z žičko, cvetovi in prašniki. Določene dele sešije ter jih ob stebli iz žice sestavi v rožo. Klekljane planike, rododendrone, encijane in murke nato oblikuje v šopke. V vseh teh letih jih je naredila več kot tisoč. Ogromno jih je podarila, sicer pa jih Turistično društvo Železniki prodaja kot spominek. Matildino klekljano planinsko cvetje je razveselilo tudi mnoge slovenske

izseljence v tujini. Njen šopek med drugim zasledimo v kapelah na Kredarici in Veliki planini, v župnijski cerkvi v Železnikih ...

Med številnimi klekljanimi izdelki, ki jih ustvarja, se Matilda najraje loteva prav planinskih rož. Žal ji svojega navdušenja ni uspelo prenesti na mlajše rodove. Ročnega dela je veliko, postopek pa zahteven, zato neredko sliši, da se to ne splača. Dejstvo je, da je umetnost sukanja niti premalo cenjena. Matilda se spominja, da je njeni mami s klekljanjem uspelo preživljati družino. »Časi, ko se je s tem še dalo zaslužiti, so že davno mimo. Sedaj zaslužiš evro na uro. Imeti moraš veliko veselja, drugače se ne bi ukvarjal s tem. Jaz pa to tako rada počnem. Ko me zvečer kakšna pokliče in povem, da klekljam, marsikdaj slišim, da sem neumna, naj se raje uležem. Jah, od tega nimam nič. Raje kaj naklekljam in potem podarim. Ves čas premišlujem, tudi ponoči, kaj bom ustvarila naslednji dan in kaj novega bom poskusila.«

Mojstrica Matilda Thaler ustvarja različne klekljane izdelke, najraje pa se loti planinskih rož.

/ Foto: Simon Benedičič

Klekljanje Matildo osrečuje in pomirja, zato mu posveča veliko svojega časa. Njeni svojci vedo povedati, da jo prav to drži pokonci in pomaga ohranjati njeno vitalnost tudi pri devetdesetih letih. Poleg klekljanega planinskega cvetja ustvarja še slike s čudovitimi

klekljanimi motivi, predvsem cvetja, ki jih prav tako ustvari brez čipkarskih vzorcev. S ponosom pokaže tudi klekljan šopek, ki ga je naredila za svojo zlato poroko leta 2007, klekljane cvetove, ki se pripnejo kot okras na obleko, klekljane okraske za smrečico, ki jih rada podari

pred prazniki. Naklekljala je številne manjše in večje prte, vključno s cerkvenimi. Odpre tudi škatlo s stotimi enakimi čipkami, ki jih je začela ustvarjati že pred nekaj leti in jih je možno všiti v cerkveni prt. V mlajših letih je sicer veliko raje vezla; ustvarila je veliko prtov, tudi za cerkve.

Jaz, midva in mi

Teden restavracij

MOJCA LOGAR

profesorica geografije in zgodovine

Teden restavracij je dobro utečena navada slovenskih gostincev. Spomladi in jeseni ponudijo zahteven meni za bolj sprejemljivo ceno. Marsikomu to nič ne pomeni, ker preprosto ne hodi v gostilne oziroma mu karkoli izven klasične ponudbe (zrezek, krompir, pečenka, morda riba) prav nič ne pomeni. Za prave gurmane je morda tudi ponudba tedna restavracij preveč cenena, banalna ali preprosta. Zame je to ponudba, ki povsem zadošča mojemu okusu in potrebam. Vedno mi je izziv,

če ob odhodu iz restavracije še znam povedati, kaj sem sploh jedla. Vse te lepe in okusne jedi imajo moderna imena, ki zvenijo zelo učeno, v resnici so pa zelo preproste. Okusi so prepleteni – sladko-kisli, okrašeni z različnimi zelenjavnimi kalčki, rezinicami redkvice, popularna je ajdova kaša. Nisem vegetarijanka, kadarkoli pa imam na voljo meso ali ribo, izberem ribo. Najprej je bil pozdrav iz kuhinje. To so običajno kakšni zelo majhni koščki česa finega in drobnega. Postavljeni so na lepe krožnike. Vedno postrežijo z domačim kruhom, ki je še toplel. Hladno-topli uvod je bil začnjen s klorofilnim oljem. Kako iz klorofila pridelajo olje? Morda je klorofil namočen v neko olje in potem dobimo olje svetlo zelene, pomladne barve. Vse po-

Kaj je to kuli?

jemo in pomagamo do zadnje kapljice. Nadaljevali smo z ješprenčkom, ki je pripravljen z zelenjavnimi kremami in ribjo peno, lešniki in jakobovo pokrovačo. Tako lepo je vse skupaj, v resnici pa je osnova ješprenj ... In smo že pri glavni jedi. Moj glavni meni je bil ribji, polenovka, z nekimi drobtinami, rumenim korenčkom,

kolerabico. To fino skuhanino zelenjavo, ki v resnici ni nič posebnega, poimenujejo fini ragu. Ne sme manjkati spomladanska kraljica vseh zelenjav, šparglji, pa še hren po vrhu. Vse se v ustih stopi. Jaz sem po takem obroku sita, poznam pa veliko ljudi, ki bi se ob tako lepem in finih porcijah smejali in odšli od mize lačni. Sita sem ravno dovolj, da se nikakor ne bom odpovedala sladici. Dobra sladica vedno tekne in tako je bilo tudi v naši gostilni. Štruklji so slovenska klasična jed, če jih pripravijo gratinirane s pehtranom v finih omakah, so specialiteta. Spoznala sem nov izraz. Pehtranovemu štruklju je bil dodan jagodni kuli. Spraševali smo se, kaj neki je to kuli. Kaj kmalu je prišel odgovor. Kuli je gostinski izraz za neko sadno strjenko – preliv. Jaz sem dobila jagodni kuli, Janez pa pomarančnega. Okusila sem pehtranov in špargljev sladoleđ. Še en izraz v celem meniju mi je bil zelo všeč in ga še nisem poznala. Čimičuri pomladnega zelenja je bil neka mešanica pomladnih zelišč s semeni, drobtinami. Vse je bilo izvrstno. Raje grem v gostilno le nekajkrat na leto in takrat jem kaj posebnega. Sicer sem zelo vesela, da večino obrokov lahko skuham sama doma.

Čustva in zdravje

JANEZ LOGAR

zakonski in družinski terapevt

Človeško telo ima več sistemov – dihalni, prebavni, mišično-skeletni, hormonski, imunski, čustveni, srčno-žilni, živčni, limfni ... Vsi delujejo v službi preživetja. Sistemi so medsebojno povezani in delujejo sinhrono, drug drugega podpirajo v istem cilju – preživetje. In delujejo celostno. Ko en sistem uničimo, zatremo ali ga ne upoštevamo, to vpliva na druge sisteme.

Kaj je naloga imunskega sistema? Preprečiti vstop nezdruvega (npr. bakterijam) ali ubiti, kar lahko škoduje našemu organizmu (npr. virusi, nezdrave tvorbe v telesu), in hkrati prepustiti

v telo, v organe, v posamezne celice, kar je hranljivo in zdravo oziroma kar telo potrebuje (npr. vitamini, hrani-la, beljakovine ...). Imunskemu sistemu rečejo tudi lebdeči možgani, ker je povsod po telesu in ker ima sposobnost prepoznavati, reagirati, spoznavati. Imunski sistem deluje podobno kot čustveni sistem, le da je imunski v fizičnem telesu, čustveni pa v našem psihičnem telesu. Naše fizično in psihično telo pa raste od našega spočetja dalje.

Kakšna pa je naloga čustev? Vloga čustev je odziv na vstop nekoga ali nečesa v moje življenje, v moj prostor. Lahko je to pozdrav, veselje, sprejemanje, pozitiven pristop, lahko pa čustva onemogočijo agresivni, nezdravi pristop do mene, da nekoga zaustavijo in mu rečejo: odnehaj in odidi od mene. Čustva nam povedo, ali želijo nekoga ali nečesa več ali manj. Vloga čustev, še posebno jeze, je, da odločimo, kaj bo vstopilo v nas in kaj ne. To je namen čustev. Kar je zdravo, hranljivo za mojo osebnost, za moje življenje, je dobrodošlo, kar je škodljivo, toksično, nezdravo, pa je nedobrodošlo.

Torej dva sistema v človeku delujeta podobno. Hkrati sta povezana. Če ne upoštevamo enega, bo drugi

deloval moteno. Čustveni in imunski sistem sta tesno povezana, saj lahko čustvena stanja in izkušnje vplivajo na delovanje imunskega sistema. Vendar pa lahko tudi pozitivna čustva, kot so sre-

Imunski sistem deluje usklajeno s čustvi.

ča, ljubezen in zadovoljstvo, izboljšajo delovanje imunskega sistema. Raziskave so pokazale, da se pri ljudeh, ki se počutijo srečne in zadovoljne, poveča število in aktivnost celic imunskega sistema, kar lahko prispeva k boljši odpornosti na bolezn.

Predvsem pa moramo čustva upoštevati. Še posebno jezo. Če vi ne boste rekli ne, ko je to potrebno, bo to storilo vaše telo in vam z boleznijo preprečilo škodljivo vplivanje okolice na vas. Ni vaša krivda, bili ste programirani, preden ste se lahko samoodločali. Sedaj je pa nov čas. Recite ne – čeprav ljudje, ki so navajeni na vaš večni da, ne bodo vriskali. Čudno vas bodo gledali. Vendar kaj vam mar, gre za vas in za vaše zdravje. Ko boste rekli ne, boste šele izvedeli, kdo je vaš resnični prijatelj. Kdor vam bo ploskal, vam želi dobro, kdor se bo pritoževal, pomeni, da vas želi še naprej izkoriščati.

Kupidova žlica (1)

MAJA BERTONCELJ

raznolikost in vključevanje

Pred Zavodom sv. Stanislava v Šentvidu v Ljubljani je 18. marca potekalo prvo evropsko gastronomsko tekmovanje za osebe s posebnimi potrebami. Glavni organizator je bilo društvo UNUO iz Zagreba, tekmovanje pa se imenuje Kupidova žlica. Začelo se je na Hrvaškem, letos pa so ga prvič razširili v glavna mesta kar 27 evropskih držav. Namen je širjenje zavedanja o sposobnostih oseb s posebnimi potrebami, hkrati pa je za slednje to tudi priložnost, da se preizkusijo in izkažejo ter da jih opazijo morebitni bodoči delodajalci in jim omogočijo lažjo zaposlitev na trgu dela, predvsem v gostinstvu in turizmu.

Vedran Habel, predsednik Društva UNUO, je na začetku spodbudil udeležence. »To je prvo takšno tekmovanje in bo potekalo vsako leto. Pomembno je, da pokažete, kaj znate, kaj ste se naučili, in tudi da o vas slišijo vsi tisti, ki so ostali doma – in da pridejo prihodnje leto. Vsi,

ki ste tukaj, ste zmagovalci. Uživajte in imejmo se lepo,« je poudaril. Svoje znanje je predstavilo sedem udeležencev. To so Katarina Mihelič, Nino Kaštrun, Jožica Sila, Dalila Markelj, Andreja Kozlevčar, Barbara Peterka in Janez Janko Kalan. Večina jih je prišla iz Gorenjske, tudi zmagovalec Nino Kaštrun.

»Ni bilo tako naporno, je kar šlo. Pripravil sem slovensko jed: rižoto z ješprenjem, spekel sem tudi ribo. Vse sem naredil sam. Zadovoljen sem s tem, kar sem danes pokazal. Seveda si želim, da bi zmagal in šel v nadaljnje tekmovanje v Zagreb. Delo v kuhinji mi je zelo všeč. Bi si želel, da bi kje dobil priložnost. Najraje pripravljam mesne jedi. Prav tako, kot rad kuham, pa rad tudi jem,« je po koncu kuhanja in predstavitvi jedi komisiji povedal Nino iz Kovorja pri Tržiču, ki ima Downov sindrom. Da je zmagal, je izvedel nekaj dni kasneje. Takšna je praksa.

Udeleženci iz CUDV Matevža Langusa, stanovanjske enote Jesenice: mentorica Beti Gale, navijačica Urška Emberšič, tekmovalci Dalila Markelj, Janez Janko Kalan in Barbara Peterka ter navijač Aleksander Šadl / Foto: Maja Bertoncclj

Zmagovalec prvega evropskega gastronomskega tekmovanja za osebe s posebnimi potrebami v Sloveniji je Gorenjec Nino Kaštrun. / Foto: Maja Bertoncclj

Nad sinovim kuharskim znanjem je navdušena tudi Sanja Steka Kaštrun. »Ko smo od društva Downov sindrom Slovenija prejeli informacijo o tem tekmovanju, smo Nina takoj prijavili. Ideja je super, razveselili smo se priložnosti, saj jih naši otroci v Sloveniji žal nimajo prav veliko – kljub želji po znanju, napredku, novih izkušnjah ... Pripravljaj se je z Davorjem Družincem na Srednji gostinski in turistični šoli Radovljica, za kar smo zelo hvaležni. Kuhal je tudi doma.« Želi si, da bi mu to tekmovanje morda v prihodnje odprlo tudi vrata v običajno delovno okolje.

Kar trije tekmovalci so bili iz CUDV Matevža Langusa, stanovanjske enote Jesenice. »Pripravila sem skodelico iz parmezana, polen-to in pečeno slanino. Vesela sem, da lahko pokažem, kaj znam. Zelo rada kuham. Posebej sem se pripravljala. Pri tem mi je pomagala mentorica Beti Gale,« je dejala Dalila Markelj. Mentorica Beti Gale je pojasnila, da so se z veseljem udeležili tega tekmovanja in da že sicer veliko kuhajo. (Se nadaljuje)

Tunjiške zgodbe (31)

Kako je Šimen gojil tobak

IVAN NOGRAŠEK

Včasih je bil tobak blago, ki se ga ni dalo povsod dobiti. Pa še drag je bil, zato so ga »švercali« vse iz Bosne in Dalmacije ter čez Hrvaško v naše kraje. Ljudje so imeli malo denarja, še za hrano ni bilo, kaj šele za neumni tobak. Mnogi so ga zato gojili kar doma, vse do druge svetovne vojne in še tudi po njej. Mnogi so se navadili nanj, tako kot danes. Nekateri so

ga zvižali v cigare, spet drugi so kadili »fajfe«. Tisti iz naših koncev, ki so delali v kamniški smodnišnici, pa so ga enostavno »čikali« in »šnofali«, ker se tam kaditi ni smelo, povsod je bil namreč smodnik. Od njih so se navad navzeli tudi drugi, med njimi tudi marsikatera ženska. Mož, ki ni imel za pasom obešenega svinjskega mehurja, napoljnega s tobakom, ni bil deležen kake posebne moške časti. Posebno ne, če se je znašel v vaški gostilni. Tisti, ki so »čikali«, so ne prestando pljuvali naokrog. Zato so v tistih časih imeli po hišah posebne posode, bele, okrogle, napolnjene z žaganjem, ki so jim rekli pljuvalniki. Danes teh pljuvalnikov ne poznamo več. Med drugimi Tunjičani je tobak doma gojil tudi stari Komatar, Šimen. Povsod ga je nasadil, kjer je ostal kak košček obdelane zemlje.

Najlepše pa je uspeval tisti, ki je bil posajen pred hišo, lepo na soncu. Proti jeseni je Šimen liste tobaka porezal in jih nabral na vrvico, ki jo je napol pod hišnim napuščem na sončni strani hiše, da bi se tobak čim lepše posušil in da bi v cigari lepo gorel. Kasneje ga je sušil še na podstrešju hiše. Njegovi ženi Tončki pa to Šimnovo delo nikakor ni bilo všeč. Nekaj časa mu je ugovarjala, kar pa Šimna ni ganilo. Da bi ga odvrnila od gojenja tobaka, mu je liste posipala s podganjimi kakci. Dolgo tudi to ni pomagalo. Šele po dolgem času se je Šimen prepričal, da je njegov tobak všeč tudi hišnim podganam, tako kot mnogim ljudem. Končno je Šimen zaradi podgan opustil pridelavo tobaka. To je bilo še najbolj všeč njegovi ženi Tončki. Nikoli pa mu ni povedala, da mu je tobak posipala s podganjimi kakci prav ona.

Splača se biti naročnik Gorenjskega glasa

Pokličite 04/201 42 41
ali pišite: narocnine@g-glas.si

Gorenjski Glas
www.gorenjskiglas.si

Gorenjski priimki

Selak ali Vaščan, 1. del

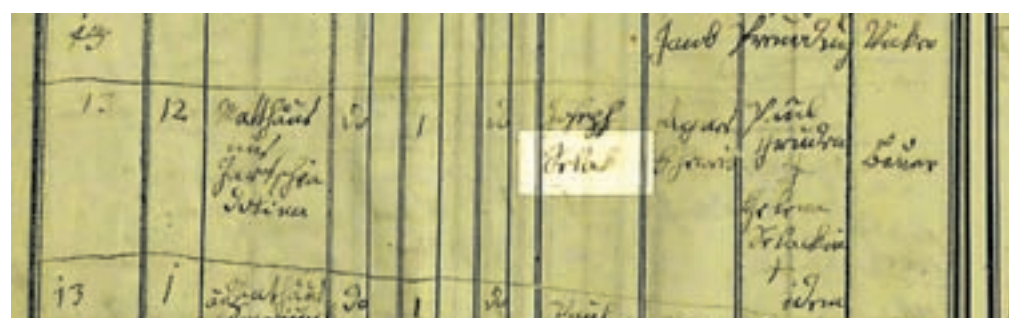
TINO MAMIĆ

Priimek Selak je nastal iz naselbinskih imen Sele, Sela ali Selo. Selo je namreč poleg besede vas verjetno najpogostejša beseda v krajevnih imenih: Sela, Selo, Selca, Selce, Sele, Selnica, Sevnica ... Prvi Selak je bil priseljenec v neko mesto,

kjer so mu po rodnem kraju nadeli vzdevek, iz tega pa je nastal priimek.

Kot pravi jezikoslovec Janez Keber, so sorodni priimki naslednji: Selan, Seljan, Selar, Selčan, Selevšek, Selinšek, Selišek, Seliškar, Selišnik, Selšek, Sevšek. Možno, da gre za isti priimek kot Seljak, ki ga najdemo na

Cerkljanskem, ni pa zagotovo. Jezikoslovec dr. Silvo Torcar meni, da gre za dve različici priimka, Selak in Seljak. Priimki Sešek, Šešek in Šeško pa niso povezani s primkom Selak, ker izvirajo iz drugega besednega korena. Priimek Selak naglašujemo na drugem zlogu. »Tvorjen je s priponskim

Krst Matije Selaka, sina Jožefa Selaka iz Jarčje doline, septembra 1784 v župniji Žiri, katere del je tudi vas Selo. Knjiga je v Nadškofijskem arhivu Ljubljana (K 1784–1826 Žiri, zv. 3, str. 6). / Foto: Tino Mamić

Vaš razgled

Čeprav trenutno vreme in temperatura še nista takšna, da bi se pritoževali nad vročino, pa so nogometaši že pred tedni začeli pomladansko delo v tekmovalni sezoni. Tudi v primeru, da se navijači zavijajo v bunde, si igralci po tekmi z veseljem najdejo osvežitev z vodo – in tudi v Škofji Loki pravijo, da jih ta najbolj ohladi. V. S. / Foto: Tina Dokl

Smučarski skakalci so med navijači že od nekdaj zelo priljubljeni. Včeraj so na svoj račun prišli otroci, ki so bili v lovu za avtogrami. Skakalci jim vselej namenijo pozornost in mednje razdelijo kartice s podpisi. Marsikdo pa si je zaželel celo startno številko in bil tudi pri tem uspešen. M. B. / Foto: Gorazd Kavčič

Selo pri Bledu na zemljevidu kraljestva Ilirija (1829–1835), vojaški karti Avstrijskega cesarstva. Vas je napisana kot ZELLACH. / Foto: Tino Mamić

obrazilom -AK in je prvotno pomenil 'prebivalce Sela, Sel ali prišleka iz le-teh'. Lahko je nastal iz priimka Seljak ob zamenjavi priponskega obrazila -JAK z -AK,« pojasnjuje Keber v Leksikonu priimkov (Mohorjeva družba 2021).

V Sloveniji živi 240 ljudi s priimkom Selak, največ, 99,

na ožjem Gorenjskem. Število se povečuje, najbolj na Gorenjskem. Pred pol stoletja (1971) je živelo samo 175 Selakov.

Niso pa vsi Selaki na svetu slovenskega porekla. Priimek je namreč še bolj pogost med Hrvati, najbolj v Imotski krajini in osrednji Bosni. Na Hrvaškem danes živi

okoli 620 Selakov, v vasi Jasenice pri Dubrovniku pa ta priimek nosi tretjina prebivalcev. V Indoneziji živi 714 Selakov, v Bosni in Hercegovini 550, v ZDA 329, Indiji 222, Argentini 136, Avstriji 79. Ind(onez)ijski Selaki s slovenskimi in hrvaškimi, kakopak, sorodstveno niso povezani. (Se nadaljuje)

HUMOR, HOROSKOP

HOROSKOP

TANJA

Oven (21. 3.–21. 4.)
Preteklo obdobje ste se prebijali čez nevidne ovire, zaradi katerih ste imeli občutek, da v življenju ne morete napredovati. To se bo začelo spreminjati, saj se bodo planeti zavrtili vam v korist in se bodo energije okoli vas spremenile.

Bik (22. 4.–20. 5.)
Končno vam bo finančno malce odleglo, saj se vam bo stanje v denarnici izboljšalo. To pa seveda ne pomeni, da lahko sedaj mirne vesti zapravljate. Pred vami so stroški, ki jih sicer pričakujete, zato nikar preveč lahkotno naprej.

Dvojčka (21. 5.–21. 6.)
Če imate občutek, da vam denar nehote polzi iz rok, se ne motite. Vaše finance bodo pod velikim pritiskom, saj boste imeli nepričakovane dodatne stroške, ki jih boste morali nujno poravnati. Ampak saj veste, denar mora krožiti.

Rak (22. 6.–22. 7.)
Previdno! To naj bo tokrat vaše vodilo, raki, saj boste bolj nagnjeni k nerodnosti in manjšim nesrečam, ki vam na koncu lahko prinesejo tudi poškodbe, ki sicer ne bodo hude, lahko vam pa zagrenijo kakšen dan. Samo počasi.

Lev (23. 7.–23. 8.)
Podzavest bo pri vas igrala pomembno vlogo, zato lahko ponovno premislite o tem, kje želite biti čez nekaj mesecev. Vizualizirajte svoje potrebe in predvsem želje, saj vam je tokrat veselje pripravljeno prislunhiti in tudi pomagati.

Devica (24. 8.–23. 9.)
Ob tem zasuku planetov boste začutili novo energijo, ki vam bo tudi prinesla nov krog moči na zasebnem in poslovnem področju. Na poslovnem področju se bodo pojavile napetosti s sodelavcem ali sodelavko, saj se bodo razkrili skriti nameni.

Tehtnica (24. 9.–23. 10.)
Vse se bo vrtelo okoli vaših partnerskih odnosov. Če želite večjo povezanost in poglobljeno intimnost z boljšo polovico, se zdaj planeti vrtijo v vaše dobro. Prav tako lahko pridobite nove prijatelje ali pa obrišete prah s starih znanstev.

Škorpion (24. 10.–22. 11.)
Morali se boste postaviti za svoja prepričanja in stališča, saj vam jih bodo poskusili omajati. Postavite se za svoj prav in z debatami pojasnite svoje poglede na skupne zadeve, ki jih ne mislite in tudi ne smete opustiti, če želite dobro živeti.

Strelec (23. 11.–21. 12.)
Vaša duša si želi izzivov in potovanj. Poiščite si nekaj, s čimer boste vsaj za nekaj časa stopili iz cone udobja, saj bo to za vas zelo regenerativno in očiščujoče. Izpustili boste nekaj okostnjakov iz svoje stare omare in končno zaživel.

Kozorog (22. 12.–20. 1.)
Domači odnosi bodo doživeli sunek sveže energije in počutili se boste prenovljeni in polni energije kot že dolgo ne. Na plan bodo prišle tudi tiste teme, ki so bile že nekaj časa skrbno pometene pod preprogo. Čaka vas posebno presenečenje.

Vodnar (21. 1.–19. 2.)
Ker se okoli vas vrtijo kozmične energije, ki imajo veliko neizmerne moči, se lahko zgodi, da boste imeli kakšen glavobol ali pa se bodo okoli vas vrteli prepiri. Ob vsem tem ne pozabite, da je vse skupaj začasno in bo kmalu minilo.

Ribi (20. 2.–20. 3.)
Nenadoma boste postali pogumni, zdelo se vam bo, da za vas ni nobenih meja, še manj pa ovir. Povsod vas bo dovolj in iskre bodo kar letele od vas. Predvsem v razmerju z boljšo polovico boste kar pogumni – in pri tem boste pazljivi.

TA JE DOBRA

Znašli so se
»Zakaj te pa včeraj ni bilo na tenis?« vpraša Jože Franceljna. »Ah, tašča je umrla, pa sem moral na pogreb,« odgovori Francelj.
Jože: »Kaj je pa imela?«
Francelj: »Ne več kot dva tisoč evrov.«
Jože: »Ah, ne. Nisem mislil, kaj je zapustila, ampak kaj se ji zgodilo, da je umrla?«
Francelj: »Kosilo je kuhala, pa je šla v klet po krompir, padla po stopnicah in se ubila.«
Jože: »Ja, kaj je bilo pa potem?«
Francelj: »Ja, nič, potem smo pa makarone skuhal.«

Ateisti pri svetem Petru
Pride sv. Peter do Boga in mu reče: »Zunaj pred vrati so štirje ateisti, ki bi radi govorili s tabo.«
Bog odgovori: »Reci jim, da me ni!«

Za isto mizo
V lokal pridejo Janezek, policist, blondinka ter Mujo in Haso in sedejo za veliko mizo.
Do njih pride natak, si jih ogleda in presenečeno vpraša: »A gre mogoče za kakšen vic?«

Sledilci
Nimam Facebooka, Instagrama in Twitterja, zato hodim okoli z megafonom in objavljam, kaj delam in kaj se mi je dogajalo čez dan.
Za zdaj imam tri sledilce. Mislim, da sta dva policista, tretji pa psihiater!

Kontrola prometa
Policist med kontrolo prometa vozniku: »O, malo smo popili!«
Voznik: »Tudi mi smo.«

LAŽJI SUDOKU

7		9		1		4		
	8		5				6	
5		6	4			3		7
			7	4	5	6	3	
4			3		1			2
	9	7	6	2	8			
6		2			4	5		8
	4				2		9	
		1		6		2		

Rešitev:

6	7	2	9	8	1	7	9	5
9	6	5	8	2	6	7	1	4
4	1	6	5	7	9	2	3	8
8	9	7	6	5	4	3	2	1
2	3	1	6	5	9	7	8	4
6	5	7	4	8	1	9	2	3
4	2	6	8	7	9	1	5	3
1	9	6	4	5	7	8	2	3
5	7	9	1	2	6	8	4	3

TEŽJI SUDOKU

3		8			1			
7	5			6				
4				8	3			5
9							5	6
	8			7			3	
6	4							9
8		3	6					7
				8			6	4
			1			8		

Rešitev:

6	7	2	9	8	1	7	9	5
9	6	5	8	2	6	7	1	4
4	1	6	5	7	9	2	3	8
8	9	7	6	5	4	3	2	1
2	3	1	6	5	9	7	8	4
6	5	7	4	8	1	9	2	3
4	2	6	8	7	9	1	5	3
1	9	6	4	5	7	8	2	3
5	7	9	1	2	6	8	4	3

Navodilo za reševanje: v kvadrate vpišite števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici ne v koloni ne v enem izmed odebeljenih devetih kvadratov. Pripravil B. F.

NAGRADNA KRIŽANKA

andi TISKARNA

PROMOCIJSKI TEKSTIL

Majice, jakne, polo majice, kape, brisače, delovna oblačila, športni dresi, vrečke, ...

PROMOCIJSKI MATERIALI

Zastave, transparenti, označevalne table, odsevniki, dežniki, kemični svinčniki, avtomobilske dišave, ...

TISKOVINE

Vizitke, letaki, plakati, nalepke, vabila, jedilni listi, zgibanke, darilni boni, ...

UREDIMO VAM
UČINKOVITO
PROMOCIJO!

04 510 58 50
info@andi.si
Idrijska cesta 3a
4226 Žiri

Prodaja se vrši samo pravnim osebam in društvom.

SESTAVIL: F. KALAN	REDAK- TORICA	KOLT	OČARLI- VOST	IGRALEC RANER	NAŠA ATLETINJA (ALENKA)	OLIVER ZANDEN	IGRALEC, KI PREJEMA GAZO	PESNIK MERMOLJA	KOLOTEK, TIRNICA	GRŠKI JUNAK, AJAS	ŽENSKI SUKNJIČ
NAŠA SMU- ČARSKA SKAKALKA (U. B.)											18
IZVEDBA			10								
KRALJ ZAHODNIH GOTOV						SL. KOŠAR- KAR(DOMEN)			12		
PREBIVA- LIŠČE				AMERIŠKI VOJAK POLOŽAJ MOČNEGA NAD ŠIBKIM				POPOLNA ZMAGA PRI TAROKU	NICK NOLTE VESLAČ TUL		
NINA LEDINEK			ŠOLSTVO NEMORAL- NOST	11							
SLOVNIČAR AASEN					FILMSKA ZVEZDA SL. PEVEC (OMAR)					ENAJST- METROVKA (ZARG.)	DVORIŠČE ZNOTRAJ HISE
SUROVINA ZA BETON							LISTNATO DREVO		3		
PRIJETEN VONJ				14		OMOT, ZAVOJ PORTUGAL- SKO MESTO					
GORENJSKI GLAS	DEL OČESA	IGRALEC REDFORD LISTNATO DREVO								NIKA ROZMAN JEDILNA PRIPRAVA	
NASELJE PRI GRO- SUPLJEM								AM. KITARIST (STEVE) DELEŽ (NAREČNO)			
ODŽAGAN DEL DEBLA					ŽAR, RAZENJ DIAPOZITIV (KRAJSE)				8		
PESNIK BABACIČ			19		ŠPANSKI NOG. KLUB REBRČASTA TKANINA					AMERIŠKI IGRALEC (WARREN)	ZNAČAJ, NARAVA (STAR.)
ŽAN TRONTELJ			GL. MESTO KRETE POLOTOK V TURČIJI								
JAPONSKI PIŠATELJ (KAFU)						ITALIK, ITALEC	GLAVNO MESTO LATVIJE	SLOVANSKI VLADAR PRIKRITJE DAVKOV			
IGRALKA KRAJNC					DRSALNA FIGURA JAKOBOV BRAT, EZAV			1			
STRON- CIJEV SULFAT	16									ELDA VILER IZRAELSKI KRALJ	
KISLINA (LAT.)							AM. TENISAČ (ANDRE) DRUŽBENA PLAST V INDIJI				17
GORENJSKI GLAS	DELAVKA VTKALNICI	KLAJA (ZASTAR.) SL. PEVKA (ANIKA)		13						DODATEK K POGODBI	ILUSTRA- CIJA
NEMŠKI SMUČARSKI SKAKALEC (DIETER)							KUŽNA BOLEZEN, OSEPNICE	OBER PERGAMON- SKI KRALJ, ATAL			
DEBELA PALICA					GLASBENA ZVRST DIVJI KOZEL				IT. NAFTNI KONCERN PISATELJICA BLYTON	4	
GRŠKI FILOZOF (DALJŠI ZAPIS)								9			
LUKA VIDMAR			7	AM. REŽI- SER (ELIA) MIŠIČNI NAPON						KIM BASINGER REKVIZIT PADALCEV	
VAJA V KARATEJU						NEPRAVI KROG					
KORALNI OTOK						GLASBENIK YOUNG	HVALNICA RUMENO- RJAVA BARVA			JADRANSKI OTOK	LUPA
CELESTIT EVORA EVRIK NAGAI SAVEL	POŠTNO OKENCE	PLANOTA PRI VIPAVI ČRNOST, ČRNOBA					6		KRAJ PRI HRASTNIKU GLAS PRI STRELU		
TEMNO RJAVA HIŠNA ŽUŽELKA								DEL SARAJEVA GORAN DRAGIČ			
UMETNOST					SL. PEVEC (RAFKO) PLAVALKA ISAKOVIČ						2
LESLIE NIELSEN											
PADAVINA V OBLIKU LEDENIH ZRN			15								
HLAPLJIVA TEKOČINA											
KRAJ PRI KRŠKEM				5							

1. nagrada: **nahrbtnik + termovka**
2. nagrada: **vrtnarski predpasnik**
3. nagrada: **brisača za plažo**

Rešitve križanke (geslo, sestavljeno iz črk z oštevilčenih polj in vpisano v kupon iz križanke) pošljite do petka, 7. aprila 2023, na Gorenjski glas, Nazarjeva ulica 1, 4000 Kranj. Rešitve lahko oddate tudi v nabiralnik Gorenjskega glasa pred poslovno stavbo na Nazarjevi ulici 1.

Planica se zbudi ob štirih

Kvalifikacije na Letalnici bratov Gorišek si je ogledalo več tisoč otrok. Redni obiskovalec Planice je tudi nekdanji svetovni rekorder Jože Šlibar. Planiški delavci dan začnejo, ko je še trda noč.

MAJA BERTONCELJ

Planica – Najboljši smučarski skakalci na svetu so ta konec tedna zbrani v Planici, kjer je tradicionalno zaključek svetovnega pokala s poleti na Letalnici bratov Gorišek. Četrtek je vselej dan za kvalifikacije za današnjo tekmo, med gledalci pa je bilo tradicionalno največ otrok. Številni so bili v dolini pod Poncami sploh prvič.

Otroci Planice

Zavarovalnica Triglav je v okviru akcije Otroci v Planico znova pripeljala več kot štiri tisoč otrok, oseb s posebnimi potrebami in njihovih spremljevalcev. Prišli so tudi iz Gorenjske. »Ogled skokov v Planici bomo letos omogočili več kot petsto vrtčevskim otrokom, osnovnošolcem, dijakom in varovancem s spremljevalci z Gorenjskega. Mladi navijači bodo na ta način del največjega slovenskega športnega praznika. Želimo jim, da bi jih bučno navijanje povežalo, pregnalo morebitne skrbi in da bi preživeli čudovit dan v naravi,« je pred začetkom planiškega konca tedna najmlajšim navijačem sporočila Mihaela Perčič, direktorica kranjske območne enote Zavarovalnice Triglav.

Jože Šlibar obuja spomine

Navijači so se začeli zbirati že v zgodnjih dopoldanskih urah. V Planici smo srečali tudi Jožeta Šlibarja, ki pride vsako leto. Obujal je spomine na svoja skakalna leta, tudi na svetovni rekord, ki ga je s 141 metri leta 1961 postavil v Oberstdorfu. Zanj je v Sloveniji dobil Citroënov model 2CV (bolj znan kot »spuček«), ki ga je potem še dolgo vozil. »Sedaj ko sem že v letih, me v Planico pripelje sin Primož. Poletov tukaj ne smem zamuditi.

Anže Lanišek je včeraj dobil kvalifikacije za današnjo tekmo, nato pa pozornost namenil tudi številnim mladim navijačem. / Foto: Gorazd Kavčič

Dokler bom še pri močeh, se bom vračal. Letos bom vse dni tukaj. Postavim se v bližino stolpa in potem opazujem, kako skakalci pridejo z mize, kako začnejo polet ...

Jože Šlibar je stalni obiskovalec Planice. / Foto: Gorazd Kavčič

Takoj vidiš, kdo bo šel daleč. Še dobro se spomnim skoka, ko sem jaz postavil svetovni rekord. Videl sem, da je šlo čez 139 metrov, kolikor je bil rekord. Bil sem prepričan, da sem skočil najdlje v zgodovini,« je povedal nekdanji skakalec, ki izhaja iz Kovorja pri Trziču, živi pa v Ljubljani. Vesel je, da pride v Planico toliko otrok. Tudi on je

včasih hodil po šolah in otroke navduševal za smučarske skoke.

Pri sedežnici že ob štirih zjutraj

Ob prihodu navijačev je v Planici že vse pripravljeno. Za to skrbi številna ekipa planiških delavcev. Andraž Sodja z Dovjega je na prizo-

Andraž Sodja je strojnik sedežnice Čaplja, glavne »prometnice« za vse skakalnice. / Foto: Gorazd Kavčič

rišču med prvimi. Je strojnik sedežnice Čaplja, glavne »prometnice« za vse skakalnice. »Danes sem bil tukaj že ob štirih zjutraj. Naša ekipa pride prva in gre zadnja. Sedežnico je pred začetkom

obratovanja treba preveriti. To nam vzame okrog pol ure. Potem začnejo prihajati že druge službe. Delo je zanimivo, res pa je, da kaj dosti ne vemo, kaj se glede rezultatov dogaja na letalnici. Z našimi skakalci se srečujemo skozi celo leto. Vsi so super fantje, so hvaležni za vso podporo, ki jo jim nudi-

mo. Zelo se veselimo njihovih uspehov,« je povedal.

V Planici bo navijaško vzdušje še vse do nedelje, ko bodo smučarski skakalci zaključili dolgo sezono svetovnega pokala.

Navijači si želijo slovenske zmage

Poleti v Planici so že včeraj privabili dvanajst tisoč obiskovalcev, ki so pripravili pravo navijaško vzdušje. Zaključek svetovnega pokala v smučarskih skokih je tradicionalno dobro obiskan.

Margot in Rene Kraft, Avstrija

Seveda najbolj navija za sina Stefana. Upava, da mu bo uspelo osvojiti mali kristalni globus v seštevku poletov. To je cilj. Možnosti so. V Planici je vedno lepo. Sem prihajava tako pozimi kot tudi poleti. Danes je znova krasno vzdušje, vse je tako, kot je treba.

/ Foto: Gorazd Kavčič

Peter Cimperman, Mlaka pri Kranju

Zelo sem se veselil poletov v Planici. Komaj sem čakal današnjega dne. Navijam za vse Slovence in upam, da bodo ta konec tedna uspešni. Tudi sam bi kdaj v prihodnje rad letel tukaj. Dve leti in pol treniram smučarske skoke. Ta šport mi je zelo všeč.

/ Foto: Gorazd Kavčič

Frieder Lakatos, Nemčija

V Planici sem prvič. Uresničile so se mi dolgoletne sanje – pri 72 letih. Enkratno je. Vzdušje je odlično. Vesel sem, da sem tukaj. Upam, da bom dobil čim več avtoogramov skakalcev, od Slovencev predvsem Timija Zajca. Če mi bo zdravej služilo, pridem znova v prihodnje leto.

/ Foto: Gorazd Kavčič

Ivana Penko, Pivka

V Planici sem letos prvič. Všeč mi je, dobila sem tudi že kar nekaj avtoogramov. Poudarila bi predvsem dobro navijaško vzdušje in dolge polete. Najbolj seveda navijam za slovenske skakalce. Upam, da bodo dobro skakali in dosegli tudi kakšno zmago ali uvrstitev na stopničke.

/ Foto: Gorazd Kavčič

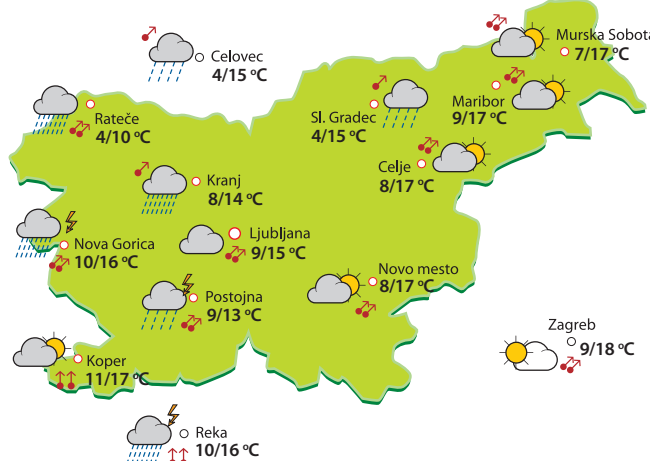
Ajda Črnetič, Pivka

Tudi jaz sem prvič v Planici. Prišli smo s šolo prek Zavarovalnice Triglav. Zelo sem vesela, da sem dobila to priložnost. Navijam za slovenske skakalce in si želim, da bi jim uspel dober rezultat. Moj ati je prav tako navdušen nad skoki, tako da morda prideva naslednje leto skupaj. **M. B.**

/ Foto: Gorazd Kavčič

vremenska napoved

Danes bo oblačno, občasno bo rahlo deževalo. Zvečer se bodo padavine s plohami in nevihtami prehodno razširile. Pihal bo jugozahodnik. Jutri in v nedeljo bo spremenljivo do pretežno oblačno. Sredi dneva in popoldne bodo krajevne plohe in nevihte, ki bodo jutri pogostejše.

NA GLAS

aforizem

Naš dimnikar po vsakem obisku pušča večji ogljikni odtis na ženini bluzi.

Milan Fridauer - Fredi